№ 1 (69) / 2010-2011

Беларускія Ведамасьці

НЬЮ-ЁРК – ВАРШАВА, лістапад 2010 – верасень 2011 гг.

1. Прыняцьце вайсковай прысягі на вернасьць Беларусі 8 верасьня 1992 г. на плошчы Незалежнасьці ў Менску, арганізаванай БНФ і БЗВ.

20-ГОДДЗЕ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ БЕЛАРУСІ

25 Жніўня 1991 года на нечарговай 5-й Сэсіі Вярхоўнага Савета БССР пасьля доўгіх дыскусіяў і змаганьня дэпутатаў Апазыцыі БНФ з камуністычнай бальшынёй Вярхоўнага Савета была прыпыненая дзейнасьць КПБ (КПСС) у Беларусі і аднагалосна аб'яўлена незалежнасьць краіны шляхам наданьня Дэклярацыі аб суверэнітэце статуса канстытуцыйнага закону.

200 гадоў пакаленьні беларусаў праз ахвяры, паўстаньні, турмы і вынішчэньні ішлі да гэтага дня. І вось ён настаў. Перад нацыяй адчыніліся сьветлыя пэрспэктывы сацыяльна-культурнага разьвіцьця.

У сярэдзіне 90-х гадоў гэтыя пэрспэктывы былі спыненыя з прычыны ўнутранай акупацыі краіны і падтрымкі Масквой, аднаасобнай ўлады антыбеларускага рэжыму Лукашэнкі.

Аднак, які б цяжкі час мы зараз не перажывалі, нашая Незалежнасьць ёсьць! Ёсьць дзяржава, ёсьць свой народны дом, а значыць ёсьць і будучыня, якая залежыць ад таго, як пакіруемся мы ў сваім доме, які мы навядзем у доме парадак. Гэта значыць, што наша народная будучыня залежыць найперш ад нас самых. Такія магчымасьці дае нам наша незалежнасьць.

Шануйма яе, як бацьку з маткай, як каханую жонку і родных дзяцей! Дбайма пра гонар і веліч нашай дарагой Бацькаўшчыны Беларусі. Абараняйма яе ад страты і няволі, трымайма яе ў сэрцы.

25 Жніўня 2011 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

РАЗВАГІ ПРА НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ. 20 ГАДОЎ

Думаю, што шмат хто з нас, фронтаўцаў і дэпутатаў Апазыцыі БНФ у Вярхоўным Савеце, успрымаюць дасягненьне незалежнасьці Беларусі як галоўны вынік жыцьця і ўдзячныя лёсу, якім бы цяжкім ён ня быў і ня стаўся далей.

Мы, беларусы, выратаваліся ўжо амаль зь небыцьця (з савецкага небыцьця), калі лепшыя былі зьнішчаны, а астатніх ператварылі ў дэнацыяналізаванае калгасна-савецкае насельніцтва.

Наш шлях да незалежнасьці і свабоды доўжыўся 200 гадоў, быў вельмі пакутны, стратны і крывавы. Мы страцілі тэрыторыі і сталіцу, гісторыю і памяць, набыткі культуры і мільёны людзей, а тыя, што засталіся (у большасьці), не шанавалі гонар.

І ўсё ж час справядлівасьці адчыніўся. Ён стаўся для нас шанцам, быў вельмі кароткі – усяго некалькі дзён, -- але мы скарысталі яго, неверагоднымі высілкамі ў неверагодных умовах вырвалі нашу свабоду.

Неверагодныя ўмовы былі ў тым, што ў адрозьненьні ад іншых краінаў СССР, кіраўніцтва КПСС у Беларусі (КПБ) было цалкам антынезалежніцкім і антыбеларускім, рэакцыйнасьць кіраўніцтва гэтай партыі ў Беларусі была татальнай. Кіраўніцтва КПБ падтрымала путчыстаў (ГКЧП), але не пасьпела цалкам выявіцца ў дзеяньнях, бо камуністычны путч у Маскве праваліўся.

Да дзевяноста адсоткаў дэпутатаў Вярхоўнага Савету складалі камуністы, бальшыню ў ім мела кіруючая партыйная намэнклятура, плюс ветэраны КПСС і НКВД. Дэпутаты Апазыцыі БНФ мелі тут каля дзесяці адсоткаў галасоў.

На сэсіі Незалежнасьці (24-25 жніўня 1991 г.) нашая задача была ў тым, каб скарыстаць перапалох камуністаў пасьля праваленага путча і абапіраючыся на народ на плошчы, зьмяніць кіраўніцтва Вярхоўнага Савета (якое падтрымала ГКЧП), спыніць дзейнасьць кампартыі ў Беларусі і абʼявіць незалежнасьць краіны. Пасьля гэтага – зьмяніць Канстытуцыю БССР і абʼявіць новыя выбары ў парлямант.

Складанасьць у тым, што ўсё гэта трэба было (і адзіна магчыма было) дасягнуць, выкарыстаўшы галасы камуністычнай большасьці (партыю якой мы зьбіраліся забараніць). Тэарытычна -- выходзячы з логікі і арыфмэтыкі -- такое было немагчыма. Але ўлічваючы рэвалюцыйную сытуацыю і характар барацьбы ў надзвычайных умовах, -- можна. Галоўнае было ажыцьцявіць правільную тактыку, не нарабіць памылак і ня страціць час, якога было вельмі мала (адзін-два дні).

Выходзячы з вопыту, найважнейшым лічу тое, што мы, дэпутаты Фронта, усё гэта разумелі і верылі ў перамогу (рваліся ў бой). Гэта – аснова нашай перамогі. Справа была няпростая і фармальна, без уліку сытуацыі, магла б выглядаць поўнай авантурай. Спачатку нам трэба было моцным напорам "аглушыць", напалохаць намэнклятуру, паралізаваць яе волю, зьняць кіраўніцтва Вярхоўнага Савета, прадэманстраваць сілу (абапіраючыся на народ на плошчы) і спыніць дзейнасьць КПБ (КПСС) у Беларусі. Потым, пасьля забароны кампартыі, трэба было гэтых жа дэпутатаў-камуністаў зрабіць нашымі саюзьнікамі за незалежнасьць, стварыць атмасфэру адзінства і салідарнасьці з палітычнымі ворагамі ў змаганьні за свабоду Беларусі.

І ўсё гэта нам удалося! Прытым – бліскуча, ніхто не галасаваў "супраць" незалежнасьці, ніхто не "устрымаўся". Тады на практыцы я пераканаўся, што ***палітыка – гэта мастацтва немагчымага,*** гэта мастацтва шанцаў, калі рэалізацыю іх, бывае, вырашаюць ні дзень, ні два, а нават секунды.

Філісцерскі лёзунг палітычнай бюракратыі тыпу Чэмбэрлена ды Гарбачова ("политика – искусство возможного"), найперш, ня ёсьць "искусство", а дэманстрацыя паражэнскай нямогласьці. Яны сапсавалі тое, што зьбіраліся зрабіць, і ўвайшлі ў гісторыю як вялікія правальшчыкі, іхныя пляны і праекты перамагла новая палітычная рэальнасьць, якую яны справакавалі і супраць якой плылі.

Беларуская незалежнасьць мае два этапы, дзьве вялікія даты: ***25 Сакавіка 1918 г.*** і ***25 Жніўня 1991-га***. У сакавіку 1918 быў падняты сьцяг незалежнасьці Беларусі, беларуская палітыка і змаганьне былі скіраваныя ў незалежніцкае рэчышча, створаны палітычны ідэал.

25 Жніўня 1991-га – вырашальны этап, рэалізацыя незалежніцкага ідэалу, стварэньне і пачатак будаўніцтва рэальнай незалежнай Беларускай дзяржавы.

Намэнклятурная рэакцыя ў першай палове 90-х, наступны "лукашызм" і ўнутраная акупацыя Беларусі – гэта ўжо пытаньні ўлады і працяг пэрманэнтнай барацьбы (вайны) нашай дзяржавы з Масквой. Сама дзяржаўная незалежнасьць нашай краіны легітымна адбылася, сталася, была законна рэалізавана ў жніўні 1991-га. Слава Беларусі!

Жнівень 2011 г

Зянон ПАЗЬНЯК

ВЫЗНАЧАЛЬНАЯ ПАДЗЕЯ Ў ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ

Сёлета 21-я гадавіна прыняцьця ***Дэклярацыі аб Незалежнасьці***.

Нашая Незалежнасьць здабывалася доўга, пакутліва і цяжка на працягу двухсот гадоў расейскай акупацыі. На алтар Незалежнасьці пакладзены мільёны беларускіх жыцьцяў, панесены вялікія страты. Яны не змарнаваліся, не прапалі дарма.

Першы этап незалежнасьці, які громам адазваўся ў гісторыі нацыянальнага Адраджэньня, адбыўся ***25 Сакавіка 1918 года***, калі было абʼяўлена аб незалежнасьці толькі што ўтворанай ***Беларускай Народнай Рэспублікі***. Гэты Акт стаў падзеяй велізарнага значэньня, адчыніў новую незалежніцкую эпоху беларускага змаганьня.

Другі (вырашальны) этап адбыўся ***25 Жніўня 1991 года*** пасьля правалу камуністычнага імпэрскага путчу ў Маскве, калі стварылася ўнікальная магчымасьць перамогі для змагароў за свабоду і дзяржаўную незалежнасьць акупаваных краін у СССР. У Беларусі сытуацыя была найгоршай з прычыны антынезалежніцкага характару камуністычнай намэнклятуры, якая трымала на той час усю ўладу ў краіне. Супраціўленьне намэнклятуры было пераадолена дэпутатамі Фронту -- незалежнасьць была дасягнута.

Але перад 25-м жніўнем 1991 г. адбылася падзея 27-га ліпеня 1990 г., якая істотна аблегчыла і канкрэтызавала абʼяўленьне незалежнасьці Беларусі. Гэтая падзея – прыняцьце Вярхоўным Саветам ***Дэклярацыі аб суверэнітэце Беларускай ССР***.

Тады, у ліпені 1990-га, Дэпутаты Народнага Фронта выкарысталі няўмелую палітыку Гарбачова па абнаўленьні СССР (які хацеў шляхам прыняцьця фармальных дэклярацыяў аб суверэнітэце "рэспублік" заключыць новую "саюзную дамову" і зачыніць пытаньне пра незалежнасьць).

Дэпутаты-фронтаўцы рашуча паўплывалі на напісаньне тэксту Дэклярацыі і ўзялі ініцыятыву ў свае рукі, ажыцьцявілі гнуткую і незразумелую камуністам псіхалагічную тактыку імітацыі адваротнай пазыцыі, удаваньня абструкцыі дасягнутага (выхад з залі галасаваньня) з мэтай згуляць на іхняй псіхалогіі і справакаваць іх прывычна прагаласаваць "у піку" і супраць БНФ (а ў рэальнасьці – за тэкст Дэклярацыі, які фронтаўцы дыскусійна выйгралі ў камуністаў).

Прыняцьце Дэклярацыі аб суверэнітэце само па сабе было важным дасягненьнем на шляху да незалежнасьці Беларусі. Гэты Акт павярнуў думаньне грамадзкасьці ў натуральнае незалежніцкае рэчышча, дазволіў беларусам убачыць пэрспэктыву краіны, сфармаваць сваю пазыцыю і спосаб паводзінаў.

Паміж дзьвума вялікімі падзеямі – ***25 Сакавіка 1918 і 25 Жніўня 1991*** – знаходзіцца Дэклярацыя ***27 Ліпеня 1990 года*** – вызначальны чыньнік нацыянальнай барацьбы, які папярэднічаў і паспрыяў дасягненьню незалежнасьці.

Гэтую дату -- 27 ліпеня -- (якую ў пачатку 90-х афіцыйна сьвяткавалі як Дзень Незалежнасьці) беларусы павінны памятаць і адзначаць у сваім календары як этап да свабоды і вызначальную падзею ў гісторыі Беларусі.

27 ліпеня 2011 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

2. IX Зьезд КХП – БНФ. Сьпяваньне гімну.

3. IX Зьезд КХП – БНФ. Выступае Юры Беленькі.

IX ЗЬЕЗД КХП – БНФ

27 жніўня сёлета ў Менску адбыўся IX Зьезд Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ і XI Зьезд Беларускага Народнага Фронту “Адраджэньне”. У залі паседжаньняў былі выява Пагоні і шмат нацыянальных Бел-Чырвона-Белых Сьцягоў. На пачатку Зьезду дэлегаты засьпявалі беларускі гімн “Магутны Божа”. Сойм заслухаў даклад сп. Зянона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту “Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ – “Наперадзе Адраджэньне” (публікуецца). З дакладамі выступілі сп. Юры Беленькі, выканаўца абавязкаў у Беларусі старшыні Фронту і Партыі, сп. Мікалай Крыжаноўскі, сябра Сойму Фронту і Партыі і сп. Валеры Буйвал, сакратар Управы Фронту і Партыі.

Выступоўцы павіншавалі Зьезд з 20-годдзем вялікай перамогі беларускага народа – аднаўленьня дзяржаўнай незалежнасьці Беларусі ў жніўні 1991 года. Пройдзены шлях паказаў, наколькі каштоўнай зьяўляецца свая нацыянальная дзяржава. Колькі было б бедаў і ахвяраў, калі б 20 гадоў таму беларусам не ўдалося б вырвацца з расейскай імпэрыі. Цяпер усім нацыянальна сьведамым людзям трэба гуртавацца ў важнай справе асьветніцтва, каб напоўніць наш сувэрэнітэт нацыянальным зьместам, каб беларус сапраўды адчуў сябе гаспадаром на ўласнай зямлі, у сваёй дзяржаве.

Апошнія 17 гадоў былі цёмным пэрыядам у нашай гісторыі. Антынацыянальная, бесчалавечная дыктатура нанесла ўдары па нашай культуры і цывілізацыі, абрабавала мільёны беларусаў. Але нельга апускаць рукі і здавацца на міласьць гвалтаўнікам-чужынцам. На працягу нашай гісторыі ім ня раз ужо здавалася, што ўдалося загнаць беларускі народ у магілу. Але беларусы ўздымаліся і гналі акупантаў прэч з сваёй зямлі ды пачыналі аднаўляць свой нацыянальны дом. Так і цяпер знойдуцца ў нашым народзе сілы, знойдуцца людзі, здольныя арганізаваць супраціў акупанцкаму злу. Актуальная задача нацыянальнага асьветніцтва – стварэньне паралельных беларускіх адукацыйных і культурніцкіх асяродкаў, якія б не былі падпарадкаваны разбуральнаму ўзьдзеяньню антыбеларускай, антыкультурніцкай палітыкі русіфікацыі. Перш за ўсё трэба працаваць з дзецьмі і моладдзю, і пачынаць гэтую працу трэба з беларускай адукацыі і самаадукацыі ў беларускіх сем’ях. Трэба сарваць пляны Масквы па вынішчэньню беларускага духоўнага і культурнага жыцьця.

Усё больш людзей па ўсёй Беларусі разумеюць, што рэжым вядзе краіну да катастрофы і што гэтым працэсам кіруе імпэрская Масква. Важна, што людзі ўспомнілі: аб гэтых тэндэнцыях і гэтай небясьпецы Зянон Пазьняк і Беларускі Народны Фронт папярэджвалі ўжо даўно. На жаль, многім, “ня верылася” у беспэрспэктыўнасьць антыбеларускай дыктатуры, якая жыла хлусьлівымі абяцанкамі і абсурднымі антыэканамічнымі экспэрымэнтамі. Цяпер многія пераканаліся, што сапраўды жывуць у акупаванай краіне і што трэба нам пазбавіцца ад гэтай акупацыі. Дакладчыкі выказаліся па праблемах эканомікі, сацыяльнага і культурнага жыцьця нашай краіны.

Выступілі таксама дэлегаты з розных рэгіёнаў краіны. Яны распавялі пра нашэсьце з Расеі. Расейцы штодня прыязджаюць тысячамі ў беларускія гарады і пасёлкі і скупляюць харчовыя і бытавыя тавары, пакідаючы пасьля сябе пустыя паліцы. Гэта ёсьць вынік дэвальвацыі беларускага рубля і ўступленьня Беларусі ў “мытны саюз” з Расеяй. Усё больш нашых працаздольных людзей вымушаны выязджаць на рабскую працу ў Расею. Расейская дзяржмафія захоплівае нашы прадпрыемствы і беларускі бізнэс. Толькі салідарны нацыянальны супраціў можа спыніць гэтыя дзікія працэсы.

Дэлегаты распавялі таксама аб справах псэўдаапазыцыі, казалі, што беларусам у нацыянальна-вызвольнай барацьбе трэба спадзявацца толькі на свае сілы і народную салідарнасьць. Грантаўскія структуры і ненацыянальныя ўстановы псэўдаапазыцыі паказалі сваю несамастойнасьць і схільнасьць да карупцыі і фактычна дзейнічалі на карысьць Масквы і прамаскоўскага рэжыму.

Дэлегаты абмеркавалі і прынялі Зварот да парлямантароў, урадаў, эканамічных структураў краін сьвету, а таксама рэзылюцыі Зьезду “Аб небясьпечнасьці кіруючага рэжыму”, “Аб беларускай мове” і “Аб недапушчэньні пабудовы Атамнай электрастанцыі ў Беларусі” (публікуюцца).

Адбылося абмеркаваньне і галасаваньне па сябрах кіраўніцтва Фронта і Партыі. Старшынёй Беларускага Народнага Фронту “Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ быў адзінагалосна абраны сп. Зянон Пазьняк. Былі абраны таксама намесьнікі старшыні Фронту і Партыі сп. Юры Беленькі і сп. Сяргей Папкоў. Быў абраны новы склад Сойму і Управы Фронту і Партыі.

Пасьля заканчэньня працы Зьезду адбыўся сьвяточны канцэрт. Перад грамадой выступіла выдатная сьпявачка Тацьцяна Грыневіч, якая выканала беларускія патрыятычныя і лірычныя песьні пад акампанемэнт гітары. Фронтаўцы віталі цудоўны выступ апладысмэнтамі.

Інфармацыйная камісія
Беларускага Народнага Фронту “Адраджэньне”
і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

27 жніўня 2011 г.

НАПЕРАДЗЕ АДРАДЖЭНЬНЕ

(Даклад на IX Зьезьдзе Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ і XI Зьезьдзе Беларускага Народнага Фронту “Адраджэньне”)

Паважаныя дэлегаты Зьезду, паважаныя госьці, вітаю Вас на нашым Зьезьдзе, але найперш віншую Вас з 20-годдзем Незалежнасьці Беларусі!

Які б цяжкі час мы зараз не перажывалі, але Незалежнасьць ёсьць! Ёсьць дзяржава, ёсьць свой народны дом, а значыць ёсьць і будучыня, якая залежыць ад таго, як пакіруемся мы ў сваім доме, які мы навядзем у доме парадак. Гэта значыць, што наша народная будучыня залежыць найперш ад нас самых. Такія магчымасьці дае нам незалежнасьць.

200 гадоў ішла Беларусь да Незалежнасьці, да вяртаньня дзяржавы і волі. На гэтым шляху былі вялікія страты, ахвяры і мільёны загубленых жыцьцяў. І вось гэты дзень адбыўся 25 жніўня 1991 года.

Нашаму пакаленьню і шмат каму з тых, хто сядзіць у гэтай залі, выпала вялікае шчасьце і гонар змагацца за волю і Незалежнасьць Айчыны і здабыць яе для Беларусі.

x x x

Зьвяртаючыся да цяперашняга цяжкага часу і ўсіх гэтых ганебных для грамадзтва і культуры гадоў, мы кажам пра прычыну, якая ўсім відаць: 20 гадоў таму была здабыта народная Незалежнасьць Беларусі, але не дасягнута народнай улады. Улада засталася ў руках савецкай каляніяльнай адміністрацыі, якая знайшла пры дапамозе Масквы і вылучыла свайго стаўленіка.

Ёсьць яшчэ адна ўнутраная прычына кансэрвацыі заганнага становішча ў нашым грамадзтве. За кароткі час адноснай нацыянальнай свабоды пры ўладзе постсавецкай намэнклятуры ў пачатку 90-х гадоў не адбылося яшчэ ідэёва-духовай рэвалюцыі ў сьвядомасьці людзей. Занадта кароткі быў час (тры гады). Грамадзтва не пасьпела збавіцца ад старога думаньня, ад каляніяльнага грузу імпэрскага саветызму. Дзеля гэтага павінна б было зьявіцца цэлае пакаленьне, якое прайшло праз сістэму сярэдняй і вышэйшай нацыянальнай адукацыі. Такой магчымасьці не ўзьнікла і рэстаўрацыя саветызму (савецкай сістэмы ўлады і дачыненьняў) у аўтарытарнай антыбеларускай упакоўцы стала магчымай пры падтрымцы расейскай агентуры (пра што, дарэчы, сам узурпатар неаднаразова выказваўся).

Сутнасьць рэжыму, які ўсталяваўся ў Беларусі, і стратэгічны зьмест ягонага існаваньня заключаецца ў антыбеларускай, антынацыянальнай ськіраванасьці. Гэта ўлада, якую прынята называць у палітыцы рэжымам унутранай акупацыі. За рэжымам стаіць Масква і праз яго праводзіць свае пляны нішчэньня беларускай нацыі.

Адбываецца халодная рэпрэсіўная вайна з народам і нацыянальнай культурай. Аб’ектам атакі рэжыму стала ўсё нацыянальнае ад беларускай мовы і беларускіх актывістаў да аб’ектаў прыроды і нацыянальных краявідаў.

Законы, якія прымаюцца рэжымам, у вялікай частцы сваёй адмыслова антыбеларускія. Але сутнасьць у тым, што ніякія законы не выконваюцца, калі паўстае нагода нішчэньня культурнага, беларускага, грамадзянскай супольнасьці і гістарычнай памяці.

У такіх умовах традыцыйная дзейнасьць беларускай партыі немагчымая. Аднак мы навучыліся дзейнічаць у цяню і выкарыстоўваць магчымасьці.

x x x

Ад правільнага вызначэньня сутнасьці галоўнага палітычнага канфлікту залежыць магчымасьць перамогі. Усё ідэйна-сацыяльнае канфліктнае поле ў Беларусі абумоўлена і вынікае з галоўнага сутыкненьня паміж палітыкай расейскага імпэрыялізму і беларускім нацыянальным адраджэньнем, якое ў жніўні 1991 года здабыло незалежнасьць Беларусі. Усе астатнія праблемы і сутыкненьні (правы чалавека, антыдэмакратызм, беззаконьне і т.п.) ёсьць пабочныя і вытворныя ад асноўнага вызначальнага канфлікту.

Рэжым пачынаўся ад ліквідацыі нацыянальнай дзяржаўнай сымболікі, нішчэньня беларускай мовы як дзяржаўнай мовы краіны, спаленьня беларускіх падручнікаў, зачыненьня беларускіх школаў, закрыцьцём беларускіх часопісаў і выдавецтваў, беларускага радыё і тэлебачаньня і выявіўся як тэрарыстычная антынародная ўлада, дзе бясследна зьнікаюць людзі, а моладзь сядзіць у турмах за патрыятычныя перакананьні.

4. IX Зьезд КХП – БНФ. У залі Зьезду.

На пачатку гэтага антынароднага разбурэньня не стаяла пытаньня пра правы чалавека і дэмакратыю. Нацыянальную Беларусь зьнішчалі, выкарыстоўваючы механізм дэмакратыі. Была незаконна ліквідаваная мяжа з Расеяй і адчыненыя шлюзы для чужой разьведкі і чынавенства, якім разьмяркоўвалі ключавыя пасады ва ўладзе і нават у войску і дзяржбясьпецы. Унутраная акупацыя перажывала актыўную фазу захопу краіны знутры і, галоўнае – тых пазыцыяў, якія давалі магчымасьць паралізаваць і нішчыць разьвіцьцё беларускай культуры.

Былі захопленыя, практычна, усе сродкі масавай інфармацыі, нацыянальнае тэлебачаньне ператварылі ў злосны расейскі пасквіль на Беларусь і нават нацыянальнай кінастудыяй стаў кіраваць палкоўнік чужой разьведкі, выдаючы ў пракат псэўдагістарычны антымастацкі кіч. Краіна пагрузілася ў цемру, хамства і хлусьню, якая стала сутнасьцю і візітнай карткай антыбеларускага рэжыму.

У 90-х гадах акупацыйнай палітыцы рэжыму рашуча супрацьпаставіўся Беларускі Народны Фронт. Сіла і посьпех Народнага Фронту былі перш за ўсё ў яго народнасьці, у вялікай аб’яднаўчай нацыянальнай ідэі, зь якой ён узначаліў змаганьне супроць камунізму. Вельмі важна таксама было тое, што ў барацьбе з Фронтам савецкія спэцслужбы (КГБ і інш.) пацярпелі паражэньне (імгненнае стварэньне Фронту, Курапаты, незалежнасьць Беларусі, блакіроўка агентуры ў структурах БНФ і г.д.).

У 1997 годзе на V Зьезьдзе БНФ было прынята вельмі важнае рашэньне аб стварэньні Вызвольнага Руху начале з Фронтам на барацьбу з антыбеларускім рэжымам. Гэта значыць, што супроць рэжыма рыхтавалася выступаць аб’яднаная нацыянальная апазыцыя пад нацыянальнымі сьцягамі і дэмакратычнымі лёзунгамі. Нацыянальная сіла рабілася б дэмакратычнай альтэрнатывай антыбеларускаму рэжыму. У Беларусі існавала б сьветлая пэрспэктыва.

Такі паварот на пэрспэктыву адраджэньня і моцы Беларусі занепакоіў Маскву і Эўропу. Масква і ейны рэжым у Беларусі пачалі прысьпешваць праект інтэграцыі. Эўропа тым часам пачала ствараць сваё дэмакратычнае лобі ў Беларусі, ініцыявала ўзьнікненьне рэсурсна інфармацыйнага цэнтра Хартыя-97, праз які пайшлі сродкі з Захаду на лабіраваную дэмакратыю.

У канцы таго ж года ў Менск накроўваецца прафэсійны разьведчык Ганс Вік, які ўзначальвае Менскую місію АБСЭ, навязвае кантакт з КГБ і іншымі структурамі рэжыму. Пачынаецца сумесная праца з КГБ па развалу Народнага Фронту і стварэньні падстаўной дэмакратычнай апазыцыі без нацыянальнай праграмы дзейнасьці. (Усё гэта засьведчана падзеямі і словамі самога Ганса Віка).

І тут, у гэты час, адчынілася нядобрая старонка ў слаўнай дзейнасьці БНФ. Тое, чаго не змагла зрабіць Масква і цэлая рота ейнай агентуры, зрабілі халяўныя грошы з Захаду. Просьценькая спакуса шмат каму здала-

ся не пад сілу. У выніку Фронт раскалолі. Народны рух перастаў быць дамінуючай аб'яднанай сілай і, адпаведна, нацыянальнай альтэрнатывай выхаду са стагнацыі і разбурэньня.

На паверхню Эўропа выцягвае ненацыянальную апазыцыю, якая пачынае гаварыць пра правы чалавека і лібэральныя каштоўнасьці. І гэта на фоне брутальнага вынішчэньня каштоўнасьцяў Беларускай нацыі.

x x x

Гэты кароткі аглядны экскурс я зрабіў, каб лепш было зразумелым цяперашняе становішча і дачыненьні з Масквой і Эўропай. Нагадаю толькі пра сутнасьць і галоўны інтэрас у гэтых дачыненьнях. Галоўным жа інтарэсам у адных і другіх зьяўляюцца не дэклярацыі намераў, не дэмакратыя і не правы чалавека, а геапалітыка і прагматычны (собскі) разьлік. Так было заўсёды, пачынаючы ад падзелаў Рэчы Паспалітай, і так ёсьць цяпер. Газа-нафтавая труба і стратэгічны разьлік вызначаюць палітыку з Усходу і Захаду адносна Беларусі. Ніхто зь іх не зацікаўлены ў моцнай, эканамічна дамінуючай і палітычна незалежнай Беларусі. Змаганьне йдзе за сфэру ўплыву, ступень якога розьніцца, але сутнасьць стратэгіі застаецца.

5 IX Зьезд КХП – БНФ. Дэлегаты Зьезду.

Найбольш небясьпечная для нас палітыка Усходу, якая доўжыцца ўжо стагоддзямі і канцовай мэтай мае поўную ліквідацыю беларускай нацыі і дзяржавы. Палітыка Эўропы больш лаяльная, менш пагражае нашаму нацыянальнаму разьвіцьцю і зацікаўлена галоўным чынам ва ўсталяваньні сфэры свайго ўплыву і экспарце сваіх сумніўных "каштоўнасьцяў".

Палітыка Эўропы адносна рэжыму на Беларусі надзіва прымітыўная, зыходзіць з абстрактных уяўленьняў, а не з рэальнага аналізу сытуацыі, якую яны не ў стане адэкватна ацаніць, бо яна не ўкладваецца ў іхныя лібэральна-касмапалітычныя схемы.

А схемы простыя: разбурэньне ў Беларусі нацыянальна-дэмакратычнага супраціву, стварэньне лабіраванай (кіруемай) дэмапазыцыі, фінансавая падтрымка яе дзейнасьці, прымушэньне яе да ўдзелу ў рэжымных выбарах, шляхам якіх (як думаюць "мудрацы" у Эўропе) гэтая "апазыцыя" паступова прыйдзе да ўлады.

Гэтая "палітыка" паўтаралася з году ў год, ад выбараў да выбараў, аж пакуль разгубленыя эўрадзеячы не ўбачылі, што кіруемая псэўдаапазыцыя ператварылася ў вялікую халяву і гатовая хоць тысячу разоў наступіць на адны і тыя ж граблі, абы плацілі.

У выніку, шукаючы выйсьця, Эўропа прыдумала "Усходняе партнёрства" і прыняла саламонавае рашэньне супрацоўнічаць адначасна з рэжымам і з "апазыцыяй". Чарговы наіўны праект заключаўся ў тым, што Лукашэнка пачынае паступова рэформы ў заканадаўстве і эканоміцы, а Захад будзе яму ўсё гэта аплочваць (даваць крэдыты) і такім чынам (як думалі брусэльскія "стратэгі") яны ўвядуць рэжым у прававое і эканамічнае поле дэмакратыі.

Гэтая школьная вучнёўская стратэгія, вядома, мусіла хутка скончыцца. Можна толькі ў соты раз зьдзівіцца наколькі чыноўна-палітычная Эўропа не разумее, з кім мае справу. Узурпатар, які прадаецца Маскве за мільярды, гатовы быў прадавацца і Эўразьвязу, але не за капейкі і не за рэформы. "Прымайце мяне такім, якім я ёсьць" – "тонка" у двукосьсі намякаў ён Эўропе. Але каб перакупіць гэты рэжым у Масквы на корані, патрэбныя былі дзясяткі мільярдаў даляраў. І што потым зь ім, узурпатарам, Эўропе рабіць, няма ніякіх рычагоў (ні нафты, ні газу), каб гэты рэжым утрымаць пасьля таго, як ён скарыстае крэдыты? У выніку на цане не зышліся і гандаль не адбыўся. Праўда, у верасьні 2010 года Эўразьвяз ужо прапаноўваў тры мільярды эўра і крэдытныя пэрспэктывы. Але такой сумай Маскву не пераб'еш. Таму выбар быў зроблены ў карысьць Масквы і гэты выбар аказаўся для ўзурпатара пасткай, якая зачынілася за ім у выніку ціхай апэрацыі расейскіх спэцслужбаў. Настала цяжкая пара. Але ня столькі для ўзурпатара, колькі для народа, для ўсяго беларускага грамадзтва.

Увогуле, адыходзячы крыху ў бок ад тэмы, заўважу, што мы назіраем унікальную зьяву палітычнай прастытуцыі ў сістэме міждзяржаўных дачыненьняў і ўнікальнае цярпеньне людзей.

x x x

Палітыка Масквы па вынішчэньні беларускай нацыі мае доўгія традыцыі, выпрацаваную ідэалогію і стэрэатыпы. Пасьля захопу тэрыторыі ў канцы XVIII стагоддзя галоўным накірункам гэтай выробленай палітыкі ў Беларусі стала русіфікацыя, першым пытаньнем якой было вынішчэньне беларускай мовы, гістарычнай памяці і ўсталяваньне рускай сістэмы адукацыі. Выробленасьць антыбеларускага, антыкультурнага этнацыду і пазьней бальшавіцкага генацыду 20-30-х гадоў уражваюць сваёй распрацаванасьцю, маштабам і вынікамі. У справу нішчэньня Беларусі (асабліва ў XIX стагоддзі) было ўцягнута, практычна, усё рускае грамадзтва. У выніку праз 100-200 гадоў вялікая культура і вялікая беларуская цывілізацыя скурчылася як шагрэневая скура, памяць і назва яе амаль зьніклі ў сьведамасьці нашчадкаў.

Цяперашні рэжым унутранай акупацыі працягвае ў Беларусі гэтую старую расейскую каланіяльную палітыку. Расея як рэсурсная краіна ў адрозьненьне ад Эўропы валодае энэргетычнымі рычагамі ціску на Беларусь. Каб зрабіць гэтую зброю эфектыўнай, яна пры дапамозе Лукашэнкі амаль цалкам прывязала нашу эканоміку да сваіх рэсурсаў і рынку, стварыўшы моцны чыньнік шантажу і ўплыву ў палітыцы. Аб'яўленьне разам Лукашэнкам незаконнай так званай "саюзнай дзяржавы" і незаконных структураў гэтай "дзяржавы" дазволіла расейцам кантраляваць важныя працэсы ў нашай краіне, мець інфармацыю аб магчымасьцях і падзеях.

З канца 2005 года палітыка рускага гэбізму супраць Беларусі набывае прыярытэтную эканамічную накіраванасьць. Ставіцца задача пранікненьня ў эканоміку Беларусі, ажыцьцяўленьне кантролю над ёй і забраньне прыбытковых прадпрыемстваў у расейскую ўласнасьць. Як элемэнт ціску на рэжым праводзяцца так званыя "газавыя канфлікты".

Да канца 2008 года (пасьля нападу Расеі на Грузію) у Маскве (як можна меркаваць) быў распрацаваны радыкальны працяг "эканамічнага праекта", накіраваны на падрыў фінансавай сістэмы Беларусі. Зноў пачынаюцца штучныя газава-нафтавыя войны, а таксама надуманыя "малочныя", "мясныя", "цукровыя" і іншыя па асноўных накірунках экспарту Беларусі ў Расею з мэтай яго дэзарганізацыі. У выніку рэзка падскочыла адмоўнае сальда экспартнага гандлю. Заганяньне рэжыму ў так званы "мытны саюз" Расеі і Казахстану (выгадны Расеі і шкодны для Беларусі), падняцьце цэнаў на газ і мытныя пошліны на нафту, ліквідацыя рынку і гандлю аўтамабілямі, згортваньне памежнага гандлю, плюс папулісцкае з палітычнымі мэтамі

падвышэньне сярэдняга ўзроўню зарплаты ў канцы 2010 года – усё гэта прывяло да таго, што беларускі рубель захістаўся.

Пачаўся абвальны фінансавы крызіс. Прытым антыбеларускі рэжым не шукаў хуткага выхаду з крызісу, але як тыповая мафійная сістэма ўлады скарыстаў яго з мэтай прыватнага прыўладнага абагачэньня, увёўшы на гэты час розныя курсы даляра, розныя правілы крэдытаваньня і апрацэнтаваньня крэдытаў. Задача была ў тым, каб выцягнуць валюту з кішэні беларускага насельніцтва, адначасна, не даючы яму магчымасьці яе купляць.

Пагрэўшы рукі на гэтай апэрацыі, 24 траўня 2011 года аб’явілі аб дэвальвацыі беларускага рубля і правялі яе на недапушчальна высокім узроўні працэнтнага абясцэньваньня. Усе беларусы імгненна зьбяднелі больш чым на палову, а ў жыцьцёвым эквіваленце, улічваючы ўсе выплаты, цэны, паслугі, -- людзі зьбяднелі ў некалькі разоў. Такое разьвіцьцё падзеяў цалкам у інтарэсах Масквы. Беднае насельніцтва ня можа эфэктыўна ўдзельнічаць у прыватызацыі дзяржаўнай маёмасьці.

Маскоўскі праект разьвіваецца па вельмі жорсткай схеме. Тое, што робіць Расея – гэта фінансава-эканамічная вайна, накіраваная на зьнішчэньне самастойнасьці суседняй краіны, забраньне і падпарадкаваньне яе эканомікі. Гэта праект рэйдарскага захопу вытворчасьці і маёмасьці Беларусі цераз падпарадкаваную волю аўтарытарнага дыктатара краіны, які, вобразна кажучы, узяты Масквой у закладнікі сваёй уласнай антынароднай палітыкі.

Калі казаць па сутнасьці, Масква ўзяла свайго сатрапа за горла і павольна здушвае, пэрыядычна паслабляючы хват і прыгаворчаючы, каб аддаваў ім за бясцэнь беларускую народную ўласнасьць. Дыктатура і аўтарытарны рэжым вельмі выгадныя Маскве ў яе агрэсіўнай палітыцы, бо праз аднаго сатрапа можна разбурыць і захапіць цэлую краіну.

Далейшыя падзеі, калі меркаваць па зьвестках, Крэмль будзе працягваць па той жа схеме. Калі б Маскве ўдалося забраць беларускую маёмасьць і эканоміку, то нейкі час, згодна пляну, захоўвалася б фармальная бачнасьць сувэрэнітэту краіны, але ўсім бы ўжо валодала, распараджалася і кіравала Расея, не нясучы пры гэтым ніякой адказнасьці. І толькі потым, пасьля поўнага разбэшчваньня і вынішчэньня актыўных прадстаўнікоў народа тэрыторыя траціць сувэрэнітэт і ператвараецца ў расейскі стратэгічны пляцдарм.

Мяркую, што пасьля таго, што здарылася за 17 гадоў з грамадзтвам, якое паставіла над сабой Лукашэнку (няхай сабе і з дапамогай Расеі), адносіцца да такіх антылюдзкіх плянаў Масквы трэба цалкам сур’ёзна.

x x x

Існаваньне Лукашэнкі начале ўлады ў Беларусі стала ў апошнія гады (і асабліва цяпер) крайне небясьпечным для краіны і грамадзтва. Тым часам праўных і рэальных мэханізмаў па зьмене ўлады не існуе. Яны ліквідаваныя рэжымам. У народа засталося толькі ягонае (у такім выпадку) права на рэвалюцыю. Тым больш, што рэвалюцыйныя перадумовы ствараюцца ўжо самы сабой (гэта значыць, калі народ не ў стане жыць так, як прапануе ўлада, а ўлада нічога іншага прапанаваць ня ўмее, ня можа і ня хоча).

Наша партыя дала ацэнку ўсім гэтым працэсам, вызначыла пазыцыю і сістэму дзеяньняў, якія прысьпешваюць кансалідацыю людзей супраць антыбеларускага рэжыма ў змаганьні за будучую беларускую Беларусь і дэмакратычную ўладу.

Галоўнае палажэньне нашай пазыцыі і нашых дзеяньняў – няўдзел грамадзтва ў ашуканствах і маніпуляцыях рэжымнай улады, кансалідацыя на непрыняцьці рэжымнай палітыкі, на неабходнасьці перамены ўлады і на адраджэньні нацыянальнай нармальнасьці жыцьця.

Найбольш гэта праяўляецца ў дачыненьні да выбараў. Рэжымнай уладай створана такая адміністрацыйна-фальсіфікацыйная сістэма галасаваньня, што выйграць выбары ў рэжыма немагчыма ў прынцыпе. У гэтай сістэме, практычна, ня лічаць нават галасы, робяць толькі імітацыю падліку, які выконваюць выбраныя людзі ад рэжымнай улады. Адзінае, што патрабуе тут рэжым ад выбаршчыкаў, -- гэта каб прыйшлі на ўчасткі і прагаласавалі (таму зганяюць на выбары пад прымусам). Прытым няважна як выбаршчыкі будуць галасаваць (вынікі выдае сістэма фальсіфікацыі), важна, каб людзі былі на ўчастках, каб бралі і кідалі ў скрынку бюлетэні, каб была бачнасьць, што нібыта адбываюцца выбары. Пры пустых участках такой бачнасьці няма. Гэта правал, які немагчыма схаваць (і тады ўжо галасаваньне немагчыма сфальсіфікаваць незаўважна).

Байкот мусіў бы рэзка аддзяліць рэжым ад народа, спрыяў бы ўнутранай ізаляцыі рэжыма і адначасна дапамагаў бы самастойна кансалідавацца людзям. Рэжым у такім разе знаходзіцца ў падвешаным стане, дэманструе грубую і наглядную нелегітымнасьць. Такі стан – дарога да рэвалюцыйнай сытуацыі.

Тым часам удзел выбаршчыкаў у фальшывых псэўдавыбарах – гэта заўсёды выйгрыш рэжыму, працяг яго існаваньня з апорай на сфальшаваную легітымнасьць. Выбаршчыкі тут у ролі паражэнцаў. Пры байкоце выбаршчыкі знаходзяцца ў ролі суддзяў рэжыму.

Практыка паказала, што пры гэтай антыбеларускай дыктатуры людзям няма сэнсу гуляць у выбары. ***Задача нашай палітыкі – адасобіць грамадзтва ад рэжыму, стымуляваць паралельнае, незалежнае ад рэжыму культурна-нацыянальнае існаваньне, а рэжым падвесіць (сістэмай байкоту) у ізаляцыі ад народа, ад асноўнай часткі людзей.*** Стварэньне такога становішча ў грамадзтве аб’ектыўна вядзе да ліквідацыі дыктатуры. Удзел жа ў фальшывых выбарах па сцэнары рэжыму падтрымлівае рэжымнае балота і пустыя ілюзіі ў грамадзтве.

Ва ўмовах уціску, рэпрэсіяў і адсутнасьці сродкаў масавай інфармацыі наша праца ў гэтым кірунку, якая пачалася ў самым канцы 90-х, расьцягнулася на доўгія гады. Але ўжо ў 2008 і 2009 гадах мы адчулі першыя яе вынікі – людзі сьведама перасталі хадзіць на рэжымныя выбары. Фальсіфікацыя ў гэтым безвыхадным для рэжыма становішчы была настолькі грубая, што ў людзей расплюшчыліся вочы.

Асноўны настрой у масе выбаршчыкаў перад прэзыдэнцкімі выбарамі 2010 года быў такі: ня йсьці на фальшывыя выбары і не галасаваць. Чакаўся вялікі правал фальшывых выбараў. І тут рэжым зноў ураташаваўся ад паразы, выкарыстаўшы, як заўсёды, сваю падстаўную апазыцыю і яе палітычную прастытуцыю.

Улада пайшла на нечувальны для яе крок – лібэралізавала выбарчую агітацыю, прыняўшы ў кандыдаты дзевяць асоб з псэўдаапазыцыі (хоць бальшыня зь іх не сабрала нават належную колькасьць подпісаў). Кандыдаты рынуліся ў гэтую пастку з радасьцю самагубцаў, заклікаючы людзей галасаваць на выбарах.

Часовая вольнасьць слова, крытыка рэжыму нават на тэлебачаньні зрабілі сваю справу. Людзі забыліся пра байкот, паверылі ў ілюзію і пайшлі на ўчасткі галасаваць. Пастка зачынілася. Узурпатар аб’явіў аб сваёй перамозе на “дэмакратычных” выбарах (напісаў сабе амаль 80% галасоў). Астатнім памагатым у кепскай справе выдзеліў па 1-2 адсоткі прагаласаваных. (У сапраўднасьці, як вядома мне ад маіх інфарматараў і назіральнікаў, Лукашэнка набраў толькі каля 32-33 адсоткаў, другім быў Някляеў – 20-23 адсоткі, трэцім Мікалай Статкевіч, потым Саньнікаў і ўсе астатнія. Але ўсё гэта ўвогуле ня мае значэньня).

Фальшыва выйграўшы з падачы дэмапазыцыі “дэмакратычныя” выбары, Лукашэнка тут жа, спаўняючы сваё абяцаньне двухгадовай даўнасьці, фактычна, ліквідуе гэтую “апазыцыю” сілавым мэтадам (кідае “кандыдатаў” за краты дзеля гандлю з Захадам) і распачынае шырокія рэпрэсіі супраць грамадзянскай супольнасьці Беларусі.

Палітычная віна падстаўной апазыцыі ў чарговым самасцьвярджэньні Лукашэнкі ва ўладзе і распачынаньні ім новай хвалі рэпрэсіяў -- велізарная. І першымі ж ахвярамі гэтай справакаванай хвалі сталі самы ўдзельнікі ганебнага выбарчага фарсу.

Мушу сказаць, што, чакаючы правакацыі з боку рэжыму і разумеючы, якія нэгатыўныя вынікі для Беларусі можа мець фарсавая дзейнасьць псэўдаапазыцыі, наша Партыя імкнулася ў межах разумнага ўвесь час прадухіліць і з’амартызаваць нэгатыўныя падзеі. У прыватнасьці, не дапусьціць пасадкі на турэмны тэрмін паэта Някляева, як асобу значную для беларускай культуры (і, магчыма, менш вінаватага ў тым, што адбылося 19-га сьнежня 2010 года).

x x x

Вялікую ўвагу Партыя надае геапалітычным аспэктам у змаганьні з рэжымам і крамлёўскай палітыкай. Гэтае пытаньне ня простае, бо мэты розныя, а

інтарэсы перасякаюцца. Такой складанай праблемай былі адносіны да праекта "Усходняе партнёрства". Наша пазыцыя была выразна сфармуляваная: дзьверы на Захад мусяць быць адчыненыя, але нельга дапусьціць супрацоўніцтва Эўропы з рэжымам Лукашэнкі коштам беларускіх нацыянальных інтарэсаў.

Маючы гэта на ўвазе, у 2009 годзе мы прынялі ўдзел у спатканьнях на вышэйшым узроўні перад самітам Эўразьвязу ў Празе. Ставілася задача не дапусьціць прыезду ўзурпатара ў Прагу і ўдзелу яго ў саміце, які павінен быў зацьвердзіць стварэньне Усходняга партнёрства. Гэтая мэта была дасягнута. Лукашэнку ў Празе не захацелі бачыць.

x x x

У сувязі з апошнім паваротам узурпатара ў бок Масквы, прыняцьцем расейскіх умоваў і шырокай хваляй рэпрэсіяў супраць беларускага грамадзтва паўстала пытаньне аб санкцыях. Слаба думаючыя палітыкі ў Эўропе і Беларусі, а таксама расейская агентура на ўсе лады патрабуюць жорсткіх эканамічных санкцыяў супраць "рэжыму" і нават эканамічнай ізаляцыі Беларусі (што выглядае ўжо поўным глупствам, бо ў прынцыпе немагчыма).

У тых палітычных і геапалітычных абставінах, якія склаліся ў Беларусі, нельга дапусьціць эканамічнай блакады і жорсткіх эканамічных санкцыяў з боку Захаду. Падкрэсьліваю, катэгарычна нельга дапусьціць. У Беларусі адсутнічае мяжа з Расеяй (Лукашэнка незаконна яе ліквідаваў, гэта грубае парушэньне суверэнітэту). Эканамічная блакада і санкцыі Захаду ва ўмовах крызісу прывядуць да яшчэ большага зьбядненьня насельніцтва Беларусі і беспрацоўя. У выніку беларуская рабочая сіла (асноўны вытворчы сродак эканомікі) перамесьціцца ў Расею (масава перамесьціцца!). Яно зараз і пачынае рабіцца і цалкам адпавядае крамлёўскай стратэгіі захопу Беларусі (забраць рабочую сілу і эканамічныя прадпрыемствы). Рускія прапагандысты ўжо на ўсе лады запрашаюць беларусаў на працу ў Расею.

Ратуючы сытуацыю і сваю ўладу, рэжым па патрабаваньні Крамля будзе здаваць Расеі прыбытковыя беларускія прадпрыемствы і вытворчасьць (у тым ліку і зямлю). У выніку рэжым зможа трымацца яшчэ пэўны час у інтарэсах Масквы, а ягоны канец можа стацца адначасна канцом беларускай дзяржавы і разбурэньнем беларускай нацыі.

Як можна закаркоўваць бутэльку з разьбітым дном?! Якая можа быць блакада, якія санкцыі пры адчыненай мяжы з Расеяй, якая ставіць задачу захопу і падпарадкаваньня Беларусі і любыя заходнія санкцыі паверне ў свой бок сваімі крэдытамі антыбеларускаму рэжыму, купляючы яго за бясцэнь?

Такое ўражаньне, што Эўропа загулялася ў сваю "дэмакратыю", а Амэрыка не разумее, што робіць. І вось прыклад. Як толькі ў пачатку жніўня Амэрыка ўводзіць санкцыі супраць беларускіх прадпрыемстваў, тут жа прэм'ер-міністар ураду, непатапляльны Мясьнікові едзе ў Маскву па крэдыты, дзеля падтрымкі краіны, якая, маўляў, "церпіць" ад амэрыканскіх санкцыяў. І Масква паставілася "з разуменьнем" і гатоўнасьцю "дапамагчы" і "абараніць" Беларусь (чытай – "рэжым") ад эканамічнай агрэсіі і "варожых" дзеяньняў ЗША. І "дапаможа", будзем упэўнены. Масква толькі і чакала гэтых санкцыяў (ды й маскоўская дыпляматыя на Захадзе не сядзела рукі склаўшы).

Лявацкае разуменьне кшталту "чым горш, тым лепш" і прымітыўнае спадзяваньне на зьбядненьне народа, які нібыта ўзбунтуецца ад пагаршэньня жыцьця (чаму паспрыяюць, маўляў, эканамічныя санкцыі) выглядаюць у беларускай сытуацыі (зрэшты, як і ўсюды) ня тое што варварскімі, але злачыннымі.

Пры невысокай нацыянальнай сьведамасьці, разбурэньні мовы, культуры, гістарычнай памяці здольнасьць да супраціўленьня і кансалідацыі ў народа вельмі нізкая. Беларус будзе выязджаць у Расею, прыстасоўвацца да беднасьці, выжываць у нястачы і выміраць. Такое ўжо было. Галодныя не змагаюцца за свабоду. За волю змагаюцца тыя, хто яе хочуць. Свабода – гэта духоўная катэгорыя. Таму задача інтэлігенцыі дапамагаць грамадзтву, што апынулася ў цяжкім стане, набыць нацыянальную асьвету, прылучыцца да беларускай культуры, якую нішчаць акупанты, паважаць сваю мову, мець гонар чалавечы і любоў да Айчыны. І чым больш будзе такіх нацыянальна асьвечаных людзей у нашым грамадзтве, тым хутчэй мы збавімся ад цёмнай улады.

Наша Партыя Фронту гэта добра разумее, таму вялікая частка нашай працы (калі не палова) пасьвечана справе нацыянальнага асьветніцтва, культурна-гістарычнай і мэмарыяльнай дзейнасьці. Асабліва хачу адзначыць стварэньне і падтрыманьне ў належным стане Народнага Мэмарыялу Курапаты. Усім сябрам нашай Партыі і Фронту, асабліва актывістам Мэмарыяльнай камісіі належыцца тут вялікая падзяка і гонар.

У гэтым жа рэчышчы асьветніцкага накірунку нашай партыяй праводзіцца і культурніцкая праца па ўшанаваньні гістарычных асобаў, падзеяў, сьвятаў, мэмарыяльных і юбілейных датаў. Штогод мы арганізуем і масава адзначаем гадавіну Слуцкага Збройнага Чыну, Дзяды, усе падзеі, зьвязаныя з Незалежнасьцю Беларусі (Сакавік, Дэклярацыю, Жнівень), штогод арганізуем Ігуменскі шлях, адзначаем дні нараджэньня і сьмерці Васіля Быкава і Ларысы Геніюш, Рамана Скірмунта і іншых вялікіх асобаў Беларусі, ушаноўваем памяць пра бітву пад Воршай і трагічную памяць Чарнобыля.

Гэтай жа культурніцкай і палітычнай справе прысьвечаная нашая выдавецкая дзейнасьць. Выдаем часопіс "Беларускія Ведамасьці" і бюлетэнь "Беларуская Салідарнасьць". За справаздачны пэрыяд з 2009 па жнівень 2011 года мной асабіста падрыхтавана, напісана і выдадзена восем аўтарскіх кніг агульным аб'ёмам у 217 аўтарскіх друкаваных аркушаў. Для параўнаньня – гэта аб'ём працы і выданьняў за гэты час акадэмічнага інстытута, кшталту Інстытута гісторыі, са штатам у сто супрацоўнікаў. Прытым фінансуецца гэтая наша выдавецкая справа за кошт прыватнай "егіпецкай" працы трох беларусаў (два зь іх – гэта мы з жонкай).

Асьветніцкага кшталту кнігі выдадзены ў гэты час сябрамі партыі Юры Качуком і Валеры Буйвалам, які аддрукаваў у Італіі гістарычна пазнаваўчую кнігу на італьянскай мове "Беларусь – краіна ў цэнтры Эўропы". Праводзіцца ў нас таксама інфармацыйна-палітычная праца ў Сеціве на трох старонках, якія вядуць і забясьпечваюць сябры нашай Партыі Фронту.

У цяперашніх цяжкіх грамадзкіх умовах, калі значная частка партыйнай працы не павінна прылюдна афішавацца (такія ёсьць абставіны), мы, спаўняючы нашыя задачы падрыхтоўкі і арганізацыі грамадзтва, мусім зьвярнуць асаблівую ўвагу на разьвіцьцё ініцыятывы "Беларуская Салідарнасьць" і ініцыятывы "РУХ" (поўная назва "Рух за новыя выбары без Лукашэнкі"). Гэтыя ініцыятывы ўзаемазьвязаныя. Толькі калі "Беларуская Салідарнасьць" ёсьць адкрытым дзеяньнем, то "РУХ" – гэта зачыненая сістэма паралельнай структурызацыі актыўнай часткі грамадзтва. Гэтая сістэма, калі яе ўдасца шырока стварыць, можа быць хутка прыведзеная ў дзеяньне ў адпаведным моманце, калі такі момант узьнікне. Прынцып, на якім яна ствараецца, амаль цалкам выключае пранікненьне ў яе агентуры спэцслужбаў, кантроль і развал сістэмы знутры.

Мяркую, што сябры Партыі, якія задзейнічаныя ў стварэньні гэтай сістэмы (практычна, паралельнай, схаванай грамадзянскай супольнасьці) мусілі б вельмі сур'ёзна ёю займацца, тым больш, што ў яе межах ёсьць магчымасьць рэальна дзейнічаць. У першы ж месяц утварылася каля 150 суполак РУХу і потым працэс затармазіўся. Гэта зьвязана найперш з нашым інфармацыйным абмежаваньнем у Сеціве, праз якое мы ствараем першасныя суполкі. Гэта праблема сур'ёзная, улічваючы тое, што "сацыяльныя сеткі" мы ўжываць ня можам (каб не выявіць людзей). Але вырашыць праблему ўсё ж можна і, мяркую, што мы яе вырашым.

Паважаныя спадарыні і спадары, паважаныя дэлегаты Зьезду. Мы перажываем разам з нашай Айчынай цяжкі час. Характар нашай дзейнасьці не такі, як быў некалі, але ён дастасаваны да абставінаў і дае вынікі на карысьць Беларусі. Шмат што мы ня можам цяпер тут гаварыць голасна, але мы гэта кажам па-іншаму і ведаем, што трэба рабіць.

У нас ёсьць праблема колькаснага пашырэньня Партыі і пачынаецца праблема кадраў. Вядома, гэта найперш вынік сацыяльна-палітычных абставінаў, бо цяжка вырашаць гэтае пытаньне наўпрост. Але ў нас ёсьць магчымасьць стварэньня вакол Партыі дапамаговых групаў і асобаў, скарыстоўваючы прынцып Народнага Фронту і гуртаваньне па ініцыятыве. Усё гэта павінна стаць рэзэрвам і заплечам нашае справы. Думаю, што гэтую патрэбу мы павінны ўвесьці цяпер у нашу партыйную штодзённасьць і кожнаму варта пра яе дбаць.

Мы бачым, як адначасна з антыбеларускай дэманстрацыяй рэпрэсіўнага рэжыму, людзі, наадварот, перастаюць яго баяцца. Паволі мінае страх, высьпявае пратэст і вяртаецца чалавечая годнасьць. Гэта ластаўка пераменаў. Мы павінны сур'ёзна, як некалі, рыхтавацца і быць гатовымі браць лёс Бацькаўшчыны на свае плечы.

Віншую з 20-годдзем Незалежнасьці!

Жыве Беларусь!

Слава героям!

Зянон Пазьняк

Старшыня Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне" і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

27 жніўня 2011 г.

АБ НЕБЯСЬПЕЧНАСЬЦІ КІРУЮЧАГА РЭЖЫМУ

Фінансавы крызіс, які пачаўся ў Беларусі з пачатку 2011 года, не зьвязаны з агульным сусьветным фінансава-эканамічным крызісам. Ён выкліканы мэтанакіраванай палітыкай Расеі супраць Беларусі і справакаваны рэжымам Лукашэнкі. Мэта такіх дзеяньняў Масквы – разбурыць беларускую фінансава-крэдытную сістэму, абясцэніць беларускі рубель, паралізаваць выплаты па пазыках і падвесьці краіну да дэфолту. У выніку – прымусіць рэжым прадаваць за бясцэнь прыбытковыя прадпрыемствы і завалодаць беларускай эканомікай.

Другі аспэкт гэтай палітыкі, -- выклікаўшы беспрацоўе і зьбядненьне беларускага народа пасьля велізарнай дэвальвацыі рубля, сьцягнуць беларускую рабочую сілу ў Расею (праз незаконна адчыненую Лукашэнкам мяжу), пакінуўшы Беларусь на скананьне, а яе эканоміку на лёгкую здабычу рускім алігархам.

Фінансаваму крызісу папярэднічалі штучна створаныя Расеяй так званыя "газавыя", "нафтавыя", "малочныя", "мясныя", "цукровыя" і іншыя "войны", уступленьне ў шкодны для Беларусі мытны саюз Расеі і Казахстана, маніпуляцыі рэжыму Лукашэнкі з валютай і рублём у час абясцэньваньня рубля.

Антыбеларуская палітыка Лукашэнкі справакавала і падрыхтавала разбуральныя дзеяньні Расеі супроць Беларусі.

Улада ў Менску ўвесь час дэманструе няздольнасьць і нежаданьне выправіць становішча. Аўтарытарная дзейнасьць гэтага рэжыму стала вельмі небясьпечнай для дзяржаўных і нацыянальных інтарэсаў Беларусі.

Дзеля выпраўленьня становішча мусяць быць хуткія і радыкальныя захады. Першым дзеяньнем такіх захадаў павінна стаць дабраахвотная адстаўка Лукашэнкі. Лукашэнка мусіць тэрмінова пакінуць пасаду. Выпраўляць правал павінны іншыя людзі.

XI Зьезд Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне" і IX Зьезд Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

27 жніўня 2011 г.
г. Менск

ЗВАРОТ
ДА ПАРЛЯМАНТАРОЎ, УРАДАЎ, ЭКАНАМІЧНЫХ СТРУКТУРАЎ КРАІН СЬВЕТУ

У Рэспубліцы Беларусь усталяваны нелегітымная, недэмакратычная, чужая інтарэсам беларускага народу ўлада. Гэтая ўлада абслугоўвае свае ўласныя інтарэсы і інтарэсы кіруючых колаў Расейскай Фэдэрацыі. Паводзіны гэтай улады ў Беларусі больш падобныя на паводзіны акупацыйнай адміністрацыі.

Беларускі народ пазбаўлены права свабоднага волевыяўленьня. Усе выбары, што праводзяцца структурамі рэжыму, фальсіфікуюцца. Эканамічная палітыка праводзіцца насуперак інтарэсам беларускай дзяржавы і народа. Штучна ствараюцца ўмовы, якія спрыяюць перадачы беларускай маёмасьці суб'ектам гаспадараньня Расейскай Фэдэрацыі па значна заніжаных коштах. Такія дзеяньні нельга прызнаць законнымі, такія зьдзелкі зьяўляюцца нікчэмнымі.

Мы папярэджваем, што пры аднаўленьні ў Беларусі законнасьці гэтыя зьдзелкі будуць ануляваныя ў адпаведнасьці з унутраным заканадаўствам і міжнародным правам.

XI Зьезд Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне" і IX Зьезд Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

27 жніўня 2011г.
г. Менск

АБ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Галоўным чыньнікам, які кансалідуе і стварае нацыю, ёсьць нацыянальная мова плюс памяць гісторыі. З усьведамленьнем важнасьці мовы ствараліся ўсе эўрапейскія нацыі. Выключэньнем сталіся ірляндцы, якіх у змаганьні з Англіяй акрамя гісторыі лучыла прыналежнасьць да каталіцызму, і габрэі, у якіх кансалідуючым прыярытэтам ёсьць прыналежнасьць да вялікай біблійнай гісторыі.

Беларусь – тыповая эўрапейская краіна з традыцыйнымі каштоўнасьцямі нацыі, якая існуе (ці патэнцыйна існуе) пакуль жыве мова.

Двухсотгадовая расейская акупацыя засьведчыла, што менавіта беларуская мова была галоўным аб'ектам зьнішчэньня з боку ўсёй рускай палітыкі і імпэрскай ідэалёгіі.

Аналіз паказвае, што антыбеларускі рэжым унутранай акупацыі нашай краіны за 17 гадоў мэтанакіраванага этнацыду вынішчыў беларускую мову ў Беларусі больш, чым рускі камунізм за 73 гады савецкай улады.

Нацыя спынілася ў духоўным разьвіцьці. Прыкмета дэградацыі – хуткае выміраньне насельніцтва (духоўна прагрэсуючая нацыя не вымірае). Кожны дзень існаваньня ўлады цемры ў Беларусі аплочваецца сьмерцю сотняў беларусаў.

Мы зьвяртаемся да моладзі і да адукаваных людзей, да эліты грамадзтва: шануйма беларускую мову, паважайце яе нават калі на ёй не гаворыце, бо гэта наша мова, яна сфармавала наш генатып, на ёй некалі размаўляла ўся Усходняя Эўропа. Чытайце, пішэце, гаварэце па-беларуску, каб захаваць сваю будучыню, каб адрадзіць веліч нашай Беларусі.

XI Зьезд Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне" і IX Зьезд Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

27 жніўня 2011 г.
г. Менск

АБ НЕДАПУШЧЭНЬНІ ПАБУДОВЫ АТАМНАЙ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫІ Ў БЕЛАРУСІ

Чарнобыльская катастрофа – вялікая трагедыя Беларусі, якая будзе нішчыць людзей стагоддзямі. Задача кожнай улады, грамадзтва і пакаленьня – запабегчы, зьменшыць чарнобыльскае разбурэньне. Але мы бачым, што антыбеларускі рэжым сваімі дзеяньнямі і кіраваньнем наадварот

павялічвае разбуральны ўплыў чарнобыльскай радыяцыі на беларусаў. У гэтым сутнасьць антыбеларускай улады.

Цяпер яна рыхтуе беларусам новы Чарнобыль і новую радыяцыйную небясьпеку – працягвае прысьпешваць будаўніцтва, фактычна, чужой АЭС на нашай тэрыторыі. АЭС запраектавана ў сэйсмічнай зоне пад Астраўцом. Да таго ж спэцыялісты паказваюць на адсутнасьць эканамічнай мэтазгоднасьці пабудовы АЭС на тэрыторыі Беларусі.

Мы зьвяртаем увагу беларусаў на сьмяртэльную небясьпеку для людзей, на недапушчальнасьць будаўніцтва Атамнай станцыі ў Беларусі.

XI Зьезд Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне"
і IX Зьезд Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

27 жніўня 2011 г.
г. Менск

СЬВЯТА ПРЫХІЛЬНІКАЎ МАСТАЦТВА

Новы 2011 год для беларускай дыяспары ў Нью-Ёрку пачаўся прыемнай падзеяй. 16-га студзеня тут адчынілася выстава віленскага беларускага мастака Алега Аблажэя. Вернісаж адбыўся ў выдатнай грамадзкай залі Беларускай царквы сьвятога Кірылы Тураўскага на Атлянтык эвеню, 401. Арганізавалі прыезд мастака і выставу энтузіясты царкоўнай парафіі і Бруклінскага аддзелу БАЗА. У экспазыцыі каля паўсотні твораў. Гэта малюнкі сангінай, акрылам, алоўкам, пастэльлю, чарнілам; тут акварэлі, ілюстрацыі да кніг, партрэты з натуры. Асабліва шмат твораў, аб'яднаных тэматыкай "вечна жаноцкае" – вобразы жаночага хараства, якія ўразілі ўсіх сваёй дасканаласьцю прыгожых абліччаў, фантастычнасьцю адзеньня, сьветлай эстэтыкай, чысьцінёй і высокародзтвам. Як казалі прысутныя, ад іх вее ўзвышанасьцю і шляхецтвам Вялікага Княства.

У сваім уступным слове Алег Аблажэй, выказаў падзяку і сваё шанаваньне людзям, якія спрычыніліся да яго экспэдыцыі ў Амэрыку і адзначыў, што значная частка з прывезеных ім твораў – ілюстрацыі. "Я сам пішу казкі і ілюструю іх, -- сказаў мастак, -- шмат займаюся партрэтам, бо лічу гэта адным з найбольш істотных жанраў у мастацтве. Малюючы нечы партрэт, ты пазнаеш ня толькі свой "аб'ект", а і самога сябе. І адраджэньне жывапісу, я думаю, пачнецца менавіта з партрэту."

Спадар Алег расказаў пра беларускае жыцьцё ў Вільні, пра Таварыства Беларускай Культуры, якім кіруе Хведар Нюнька, перадаў прывітаньне ад беларусаў Вільні.

Творчасьць Алега Аблажэя, і яго месца ў сучасным мастацкім працэсе прадставіў доктар мастацтвазнаўства **Зянон Пазьняк**. Выстава сталася таксама нагодай пагаварыць у цэлым пра праблемы разьвіцьця выяўленчага мастацтва, бо творчасьць Алега Аблажэя, на думку Зянона Пазьняка, дае падставы для сур'ёзнай і прыемнай размовы аб мастацтве.

"Сучаснае мастацтва, яго асяроддзе перажывае вялікі крызіс – крызіс эстэтыкі, перш за ўсё. І гэты крызіс закрануў увесь сьвет, усё мастацтва, -- падкрэсьліў З. Пазьняк. -- Найбольш гэта даткнулася Эўропы, і Беларусь цяпер засталася пакуль што востравам чыстасьці ў мастацтве, востравам хараства, які паступова размываецца новымі хвалямі дэградацыі, бізнэсовых адносінаў, геданістычнага запатрабаваньня асобы, -- тэндэнцыяй, якая зьявілася ў новым сьвеце. Мастацтва, якое паказвае нам Алег і якое ёсьць на Беларусі і гуртуецца вакол суполкі "Пагоня (мы бачылі тут раней творы і Батальёнка, і Шатохіна, і Марачкіна і інш., якія прыязджалі ў Нью-Ёрк з выставамі). Гэтае мастацтва -- сфэра высокага хараства, якое зараз павінна абараняць свае пазыцыі."

"На Беларусі, -- развažae далей Зянон Пазьняк, -- яшчэ існуе добрая мастацкая школа, ёсьць творчыя традыцыі, існуюць харошыя мастакі. Але яны вымушаныя выжываць і змагацца, каб у гэтым сьвеце трымаць пазыцыі эстэтыкі, бо высокае мастацтва сябе, практычна, не акупляе, яго трэба падтрымліваць, павінны быць мецэнаты. Мастацтва ня можа існаваць без мастацкага асяроддзя, без падтрымкі дзяржавы, без грамадзкай патрэбы ў творчасьці мастакоў.

Вялікія беларускія мастакі робяць выдатныя творы, але пра іх мала хто ведае ў сьвеце, мала пішуць, не ўяўляюць каштоўнасьці іхняе творчасьці. На пярэдні плян усюды выйшла прымітыўнае, антыэстэтычнае і крыклівае не мастацтва. Пра яго пішуць (прынамсі на Захадзе)."

Зянон Пазьняк вылучыў некалькі прычынаў такога становішча. Найперш, цяжкая культурная сытуацыя непасрэдна зьвязаная з палітычным станам, які ёсьць цяпер ў Беларусі; другое, – гэта слабасьць нашага мастацтвазнаўства, бо моцнае мастацтвазнаўства ўздымае і папулярызуе мастацтва, стварае вядомасьць мастакам, яно выводзіць іх на пэўны ўзровень, і грамадзтва ўспрымае тое, што гаворыць мастацтвазнаўца.

Адна з прычынаў няўважлівасьці да сябе, на думку Зянона Пазьняка, гэта яшчэ і вынік нашай беларускай мэнтальнасьці. "Мы проста не прывучаныя актыўна падтрымліваць сваіх радакоў, радвацца іхнім посьпехам і усюды іх прапагандаваць. Наша мэнтальнасьць такая: зрабілі – і добра. Сябе не прынята паказваць. Хай іншыя заўважаць. А іншыя, калі і заўважаць, то маўчаць. Ня ўмеюць ні падзякваць, ні пахваліць (і асабліва сваіх), ні парадвацца дасягненьню свайго земляка".

6. Алег Аблажэй. Танец у чырвонай сукні (сангіна, пяро).

Зьвяртаючыся да выставы А. Аблажэя, Зянон Пазьняк падкрэсьліў, што "гэта мастак вельмі добрага клясу. Ён мае харошую мастацкую і эстэтычную школу, выпрацаваную эстэтычную пазыцыю, яго творы ілюструюць вытанчаны мастацкі ўзровень. Лёс мастака склаўся так, што ён апынуўся зараз, практычна, за межамі Рэспублікі Беларусь, у асяроддзі сваістым, але чужым. І тут ёсьць праблемы."

Узіраючыся ў выстаўленыя творы, мастацтвазнаўца зьвярнуў ўвагу на казачныя жаночыя партрэты, на майстэрства мастака ў перадачы аблічча і постаці дзівосных прыгожых жанчын, на прыгожа распісанае іхняе ад-

7. Алег Аблажэй. Казачная кампазыцыя (сангіна, пяро).

зеньне. “Мастак, які ўмее так маляваць, добра навучаны, у яго высокі ўзровень майстэрства, -- яшчэ раз падкрэсьліў З. Пазьняк. – Тут ёсьць касьцюмы фантастычныя на аснове ўзораў 16-га стагоддзя, і ўсё так прыгожа і стылёва зроблена. У гэтых віртуозных фантазіях выкарыстоўваецца і беларускі народны строй, і стылістыка італьянскага рэнесансу, і нават нешта грэчаска-егіпецкае ёсьць.”

Саму сутнасьць мастака, яго мастацкае крэда З. Пазьняк акрэсьліў як канцэпцыю абароны харастваў мастацтве, якую мастак сцьвярджае сваёй творчасьцю, сваім прыкладам. “Перад намі мастак, які сьведама абараняе красу, абараняе эстэтыку ў антыэстэтычным сучасным асяроддзі. Таму невыпадкова, што ён зьвярнуўся да вечна жаноцкага. У жанчыне закладзены ідэал Боскага харастваў, і задача мастака – раскрыць гэты ідэал. Алег Аблажэй адчыняе красу як частку ісьціны (праўды), бо ісьціна ёсьць Боская сутнасьць, ісьціна заўсёды прыгожая”, -- адзначыў Зянон Пазьняк.

Тое, што прадставіў на выставе Алег Аблажэй, вельмі блізка нашай нацыянальнай прыродзе ўспрыняцьця, нашай нацыянальнай культуры і традыцыі. Жаночыя вобразы мастака (у ілюстрацыях да казак, у эцюдах да танца, у акварэлях і г. д.) -- гэта ўсё вобразы узвышаныя, прыгожыя і чыстыя. “Яго вобразы ня зводзяцца толькі да выяўленьня фізічнай прыгажосьці – гэта вобразы ідэалу, якія набліжаюцца да Анёла ў сваім харастве, -- сказаў выступоўца. -- І ня важна, ці яны аголеныя, ці драпіраваныя ў адзеньне, якое ён сам прыдумвае. Тут выдуманыя ім постаці, уяўленьні аб чыстасьці, цноце і ідэалу”.

Некалькі твораў, экспанаваных на выставе зьвязаныя з танцам. (Напрыклад, “жанчына з гітарай” у дзівосным строі, ці некалькі эцюдаў з прыгожым выяўленьнем пластыкі і рытму танца.

На выставе экспанавалася некалькі акварэляў. Асаблівую ўвагу З. Пазьняк зьвярнуў на акварэльны ліст “Дрэвы”. Ён адзначыў, што вечна зялёная сасна ў Аблажэя дае няўлоўнае адчуваньне вечнасьці і сьвежага паветра (гэтага вечнага шуму хвой). У тонкіх адчуваньнях часта выяўляецца душа мастака (уменьне адчуць прадметна не існуючае). “Сутнасьць мастака выяўляецца ў творчасьці незалежна ад таго, якую ён ставіць задачу. Тое, што існуе ў ягонай душы (тып духа, характар успрыняцьця сьвету) часта ваяўляецца ў карціне (творы) і, як правіла, ў духу ўсёй творчасьці мастака.”

І яшчэ адна выява, на якую зьвярнуў увагу мастацтвазнаўца. Гэта карціна “Апошні прыпынак” (жанчына, якая ноччу на прыпынку бяжыць за аўтобусам, які ад’язджае). “І сымвалічная фігура, і каларыстыка, і кампазыцыя – усё тут выяўлена арыгінальна і цікава, -- адзначыў З. Пазьняк. -- Гэта сюжэт фатаграфіі, але ўвасоблены ў жывапісе, прытым надзвычай сымвалічна і экспрэсіўна. Аблічча жанчыны не відаць, але сама постаць (хоць і ў банальных” сацыяльных “ абставінах) сьведчыць пра высакародзтва асобы, і пакідае адчуваньне нечага нерэальнага, успрымаецца, нібы нейкі экспрэсіўны “сюр”.

Каларыстычна цікавыя тут, на выставе, цыклы “Поры года”, і сэрыя прыгожых жаночых вобразаў – гэта цуд радасьці. Вобразы вельмі пазнавальныя, бо пісаныя з натуры (такіх дзяўчат мы бачым у жыцьці). Яны этнічна прыналежныя, -- падсумаваў выступоўца. -- У цэлым – гэта сьвежае сьветлае слова ў нашым мастацтве. Алег Аблажэй мастак, які стварае карціны і піша глыбокія, напоўненыя духам і пачуцьцём вершы, друкае мастацтвазнаўчыя артыкулы. Ён мае сваю філасофію мастацтва і ёсьць па сутнасьці – мысьляр, якога цікавяць катэгорыі чалавечага існаваньня. Ён перакананы, што красе належыць вечнасьць, і дзеля гэтага трэба тварыць.

Творчы чалавек (паэт, мастак, кампазытар) належыць тым часам усёй нацыі, гэта ёсьць наш скарб. Творчых людзей мы павінны шанаваць, ствараць ім умовы, прапагандаваць іх і берагчы, незалежна ад абставінаў, якія здараюцца ў нашым жыцьці, -- скончыў сваю прамову Зянон Пазьняк.

Свае думкі пра мастака выказала **Валянціна Трыгубовіч**, якая знаёмая з творчасьцю А. Аблажэя даўно, успомніла пра сваё першае знаёмства зь ім на Дзяды-88 і адзначыла, што Алег – ня толькі добры мастак, але адначасова грамадзянін сваёй краіны Беларусі. “Гэты чалавек – частка беларускага мастацтва. Пры гэтым ён мае мэдаль за адвагу і самаахвярнасьць у абароне летувісцкай незалежнасьці 20 гадоў таму, калі быў ля тэлевежы 13-га студзеня, дзе савецкія танкі душылі летувісцкую незалежнасьць, -- падкрэсьліла выступоўца. -- Імкненьне да

8. Абмеркаваньне выставы. Зь лева на права: Галіна Пазьняк, Зянон Пазьняк, Алег Аблажэй.

чыстага, сьветлага ў ягоным мастацтве сьведчыць, што гэта ўсё ёсьць у ягонай душы. Мы яго любім і шануем.”

На імпрэзе гэтаксама выступілі **Сяргей Капытка**, **Ганна Сурмач**, **Расьціслаў Гарошка**, **Уладзімер Цяліца**, **Галіна Пазьняк**, якія таксама адзначылі высокі эстэтычны ўзровень мастака, падзяліліся сваімі ўражаньнямі ад вершаў-подпісаў да карцін зь іх высакароднай філасофіяй, казалі пра дух беларускасьці, адлюстраваны ў мастацкіх творах, якія “дыхаюць” Беларусьсю. У карцінах Алега Аблажэя ўбачылі гледачы і добрыя дызайнэрскія распрацоўкі, ягоны дызайнэрскі талент у праектаваньні адзеньня.

Алег Аблажэй у слове-адказе падзякваў за запрашэньне, за прыхільнасьць, за падарункі. У сваю чаргу ён перадаў спадару Гарошку падарунак для беларускай царквы – выяву нараджэньня Ісуса Хрыста, зробленую хораша і прыгожа.

Мастак паказаў шматлікія слайды свайго мастацкага жывапісу, мастацкіх цыклаў, алегарычныя творы, партрэты, строі, якія ён праектаваў, жывапісныя краявіды з натуры, сэрыю шаржаў і карыкатур.

Прысутныя выказвалі сваё задавальненьне, падзяквалі за зробленую выставу і пажадалі Алегу Аблажэю творчых посьпехаў, каб яго творчасьць разьвівалася і прыносіла яму задавальненьне.

Марыля Якушэвіч

ПЕРАКЛАДЫ НА ПАЛЬШЧЫЗНУ З “ГЛЁРЫІ ПАТРЫІ”

Наш беларуска-польскі прыяцель і перакладчык беларускай літаратуры Чэслаў Сэнюх даўно пераклаў колькі тузін вершаў з “Глёрыі Патрыі” Зянона. Да нашага сораму, нажаль, мы да гэтага часу не сабраліся іх надрукаваць. Цяпер хочам часткова выправіць гэты недахоп і друкуем некалькі перакладаў на польскую мову.

MODRZEW

Letnim świtem
Otwieram okno na wschód.
Niebo różowieje nad lasem.
Ciemne olchy
                płyną we mgle
Nad doliną Gawii.
Nieporuszone stoją modrzewie.
Tylko słychać
Jak z góry osypuje się igliwie
Szeleszcząc
                po szorstkim pniu.

1982.

W PUSZCZY NALIBOCKIEJ

Czysta izba
Z oknami na las.
Dzień jesienny.
Tutej tylko piec kiurów.
Cisza.
Piszę
O chwilach miłych.
Ziemio Ojczysta!
Kocham ciebie nawet chorą
Nie porzucę ciebie
Nawet zniesławionej.
Z tobą mi nie umierać.
Ty i ja żyć będziemy wiecznie
I odbudujemy nasz pałac,
Świątynię naszą nad wietrznym jeziorem.
Hej, wietrze! Napinaj żagle?
Nieś do ludzi miłość moją.

1993.

* * *

Nieświadomi przyszłych losów
Patrzymy sobie w oczy.
Uśmiechamy się.
– Źle mi było bez ciebie.
Czy tobie też? –
I cieszymy się,
Że nam obojgu źle było.

BRAMA

(Z cyklu „Przypowieści”)

Stanąłem przed bramą,
Gdzie jeździec w zbroi z mieczem
Strzegł niewiadomego.
Zdumiała mnie mnogość
Bezimiennych mogił
Przed niekończącym się murem.

Pomyślałem, że to cmentarz
I przeszedłem przez bramę,
Żeby popatrzeć i wrócić.

Nie myliłem się.
Był to cmentarz.

Zobaczyłem krzyż
Z moim nazwiskiem,
Bez epitafium.

Koło krzyża siedział mężczyzna,
W którym rozpoznałem siebie.

„Po co tu przychodzisz
Z pustymi rękami? –
Spytał mnie zdziwiony ja. –
Twoje miejsce przed bramą”.

Ja podałem mnie rękę i powiedziałem:
„Cześć, Zianonie.
Cóż mogłem tu przynieść
Oprócz swoich rąk?”

Poszliśmy, żeby powrócić,
Bo każdy z nas zrozumiał,
Że nie ma tu nic do roboty
Z pustymi rękami.

1981.

CELA W DOMU BERNARDYNÓW

(Z cyklu „Miensk”)

Małe okienko w grubiźnie muru.
Za nim ulica.
Dawniej siedział tu mnich bernardyn
I widział – jak ja –
Ślepą ścianę przed sobą.

ZIMA

Śnieg pada już,
A w myślach – jam w dalekim kraju,
Gdzie mgła się ściele
                nad niebieską ziemią
I z dzikiej róży spływa
                łza srebrzysta
Na mury ruin starożytnych.
Śnieg pada już.
Zawieje huczą
                w kominie mroźną nocą.
Tężeje mróz.
Pękają słupy, drzewa
I z nieba roje gwiazd spadają
                zimową nocą
Na mury ruin starożytnych.

ZIMOWĄ MROŹNĄ NOCĄ PATRZĘ W NIEBO GWIAŹDZISTE

Zimową jasną nocą,
Gdy wszystko śpi
I cisza stoi nad światem,
Posłuchaj
Jak gwiazdy brzęczą –
Jak skrzydełkami koniki polne.
To głos wieczności,
Gdzie każda dusza
Ma swoją gwiazdę.
Wpatruję się,
Wsłuchuję się –
I nie znajduję.
Tylko to brzęczenie,
Niby skrzydełek koników polnych.
I cisza nad światem.

* * *

Szukałem ciebie, kochana,
Całe życie.
Myślałem,
Że się spóźniłaś
I byłem rad,
Że doczekałem się.
Później dopiero zrozumiałem,
Że to ja
Beznadziejnie się spóźniłem.

1982.

CIEMNY CHUTOR NA UBOCZU

Skisła pleśń i garbus-gęgała.
Żonka ładna i młoda.
Drapieżny wzrok.

IDĘ NA PIECHOTĘ

Noc zaskoczyła mnie na drodze.
Turkot wozu. Głosy w ciemności.
Poprosić, żeby podwieźli, czy co?

GROCH KWITNIE

Co za cud:
Milion liliowych motylków!
A to pole grochowe.

ODGŁOSY DESZCZU

Deszcz bębni w okno
Całą noc.
Tak przyjemnie zasnąć nie daje.

DNI BIEGNĄ

Rozkwitają wiśnie
Tak jak wczoraj...
A przyjacielowi
Włos posiwiał.

UMARŁ CZŁOWIEK

Słychać lament. Drzwi otwarte.
Śliwy kwitną.
Milczę.

POCHWALONY RYCERZ

Pochwalony klon
Pod ulewą lipcową –
Niezawodne schronienie
Żebraka.
Pochwalony
Rycerz na szlaku
I jego koń
Zlotogrzywy, ognisty
Pochwalony.
I Wilno moje
Bądź po trzykroć
Pochwalone!
Pędź, rycerzu!
Ścigaj zdradę!
Leć, rycerzu,
Pod dźwięki Pogoni!
I nieś nam wolność.

24.08.1988.

„PRZYJACIELE”

Na skrzyrzowaniu trzej wrogowie
Zastąpili mi drogę i grozili:
– Zabijemy cię, Zianonie!
Ale nadszedł mój przyjaciel
I wrogowie zamilkli.
Przyjaciel zobaczył,
Że wrogów jest trzech,
I powiedział:
– Zabiją nas obu –
I przeszedł na ich stronę.
Tymczasem nadszedł
Drugi przyjaciel.
Zobaczył, że ich jest czterech
I powiedział:
– Musisz mnie zrozumieć –
I przeszedł na stronę czterech.
Niebawem spotkał mnie
Trzeci przyjaciel.
Ale zobaczył ich pięciu
I przebiegł bez słowa do pięciu.
Wtedy powiedziałem do przyjaciół:
– Patrzcie: ich trzech i was trzech,
A ja czwarty,
Pozwolicie wrogom
Zabić waszego rodaka?
– Nie pozwolimy! –
Krzyknęli gromadnie przyjaciele.
I wrogowie odstąpili.
Tak rozeszliśmy się
Z tego skrzyżowania:
Wrogowie – w swoją stronę
My – w swoją.
Ale od tamtej pory
Jestem bardzo ostrożny

Z przyjaciółmi
Do pierwszego
Skrzyżowania.

1983.

BOŻE NARODZENIE
MEGO DZIECIŃSTWA

Chyli się słońce za sad wiśniowy,
Iskrzą się zaspy w różowym świetle,
Promienie kładą się na śnieg
A pod drzewami już gęstnieje cień.
I mróz tężeje. Potrzaskuje w słupach.
Zachrapał w stajni koń nad cebrem owsa.
Powiało ciepłem ludzkich siedzib,
Huczy żywicą piec rozgrzany,
Głosy za oknem –
I drogich gości pełen dom.

НОВЫЯ КНІГІ

“Цяжкі час; “Дэклярацыя – першы крок да незалежнасьці”; “Дэпутаты Незалежнасьці”; “Цяжкі час -- Працяг”

У нядзелю 27 лютага 2011 г. у Нью-Ёрку адбылася прэзэнтацыя новых кніг Зянона Пазьняка, выдадзеных у 2010 годзе. Напачатку мінулага года тут была прадстаўлена кніга ***“Цяжкі час. Канцэпцыя новага беларускага Адраджэньня. Кніга 2 (1996-2002 гг.)”***

У красавіку і ліпені-2010 выйшлі кнігі ***“Дэклярацыя – першы крок да незалежнасьці”*** і ***“Дэпутаты Незалежнасьці”*** (напісаная разам з Сяргеем Навумчыкам). А ў канцы года выйшла трэцяя кніга канцэпцыі **“Цяжкі час. Працяг”.** (Агулам другі і трэці тамы -- 940 старонак фармату А-4.) Калі пералічыць гэтую працу (чатыры выданьні) на аўтарскія друкаваныя аркушы, то разам з ілюстрацыямі атрымліваецца 240 аўтарскіх друкаваных аркушаў. Па аб’ёму гэта праца савецкага акадэмічнага навукова-дасьледчага інстытуту за некалькі гадоў.

Уся праца рабілася ў гонар 20-годдзя незалежнасьці Рэспублікі Беларусь, якое прыпадае ў гэтым годзе на 25 Жніўня – выдатная дата беларускай гісторыі.

“Сэсія Незалежнасьці”

У жніўні ў Варшаве вышла новая кніга Зянона Пазьняка “Сэсія Незалежнасьці”, пасьвечаная 20-годдзю Незалежнасьці Рэспублікі Беларусь. У кнізе акрамя тэксту аўтара зьмешчана факсіміле стэнаграмы Сэсіі Вярхоўнага Савета, на якой была аб’яўлена і канстытуцыйна зацьверджана Незалежнасьць Беларусі, перападрадкаваныя саюзныя міністэрствы, ведамствы, прадпрыемствы, лясы і нетры, уся сістэма гаспадаркі, эканомікі і кіраваньня ва ўласнасьць і распараджэньне незалежнай дзяржавы Беларусі.

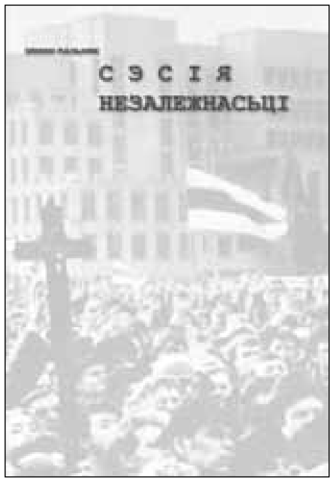
У дадатку да кнігі зьмешчаныя некаторыя архіўныя фота і дакументы. Ніжэй падаем бібліяграфічную картачку кнігі:

Зянон Пазьняк. СЭСІЯ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ. Выданьне: “Беларускія Ведамасьці”,

Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве, Варшава--Нью Ёрк--Вільня, 2011. -- 376 с., іл.,

(Фармат А4). Наклад 1000 асобнікаў. У кнізе аўтарскія артыкулы, матэр’ялы і стэнаграмы

9-10. Вокладкі кніг: “Незалежнасьць Беларусі. 20 гадоў”; “Сэсія Незалежнасьці”.

Нечарговай пятай сэсіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР 12-га скліканьня (24-25 жніўня

1991 года), на якой аднагалосна была аб’яўлена Незалежнасьць Беларусі, шляхам наданьня

Дэклярацыі аб суверэнітэце статуса канстытуцыйнага закона

і спынена дзейнасьць камуністычнай партыі (КПБ-КПСС).

Кніга разьлічана на гісторыкаў, палітыкаў і шырокага чытача.

ISBN 978-9955-578-15-4
UDK 323(476)(091)
Pa 454

11-12. Вокладкі кніг: “Беларусь – краіна ў цэнтры Эўропы”; “Пасьвячэньне ў Беларусь”.

Незалежнасьць Беларусі. 20 гадоў

Гэта адбітак (брашура) аўтарскага тэксту з кнігі “Сэсія Незалежнасьці” зь невялікімі папраўкамі і дадаткамі. Выданьне: “Беларускія Ведамасьці”, -- 2011 г.

“Пасьвячэньне ў Беларусь”

У Італіі вышла кніжка Зянона Пазьняка “Пасьвячэньне ў Беларусь” (Omaggio alla Bielorussia). Пераклады тэкстаў, вершаў на італьянскую мову і рэдактуру кнігі зрабіў Валеры Буйвал. Прадмову напісаў Дарыё Фэрціліё. У кнізе зьмешчаныя працы Зянона Пазьняка з 2005 года (“Беларуска-расейская вайна” і інш.), а таксама вершы з цыклаў: “Дарога ў Вялікае Княства”, “Вечныя каштоўнасьці”, “Месяц”, “Дом”, “Радыяцыя”, і інш.

Кніжка выдадзеная ў Мілане ў выдавецтве “Бібліятэка Альбатрос” з ініцыятывы “Камітэта Свабоды”. У кнізе 134 старонкі ў 1/16 аркуша (А5).

“Беларусь – краіна ў цэнтры Эўропы”

Вялікая задача і місія беларускай інтэлігенцыі ёсьць гістарычнае асьветніцтва народа. Нацыянальная асьвета найперш павінна быць ськівавана на верхнія адукаваныя актыўныя пласты грамадзтва і на моладзь. Асабліва такое асьветніцтва патрэбнае ў краіне, дзе акупацыйным рэжымам і антынацыянальнай уладай зьнішчаныя нацыянальная школа, нацыянальнае радыё і тэлебачаньне, нацыянальныя кнігі і вольны друк.

Але разам з тым ёсьць яшчэ адна вобласьць дзейнасьці, якая мае вялікае значэньне ў міжнародным статусе і палітыцы дзяржавы. Гэта інфармаваньне міжнароднай супольнасьці, іншых краінаў і народаў аб нашай гісторыі і культуры, аб нашым гістарычным месцы ў сістэме сусьветнага культурнага разьвіцьця.

Гэтакай працай павінна займацца ня толькі эміграцыя, але і беларусы ў Бацькаўшчыне, асабліва злучаныя ў розныя нацыянальныя арганізацыі, фонды, партыі і таварыствы, нягледзячы на цяжкі стан, этнацыд і перасьлед за слова.

Перада мной кніжка (255 старонак фармату А-5) ***Валеры Буйвала* “La Belarus. Un paese nel centro dell’ Europa” (“Беларусь – краіна ў цэнтры Эўропы”)**, якая толькі што выдадзеная ў Італіі ўнівэрсітэтам у Пэруджы. У кнізе з навуковых беларускіх пазыцыяў асьветлены важныя этапы нашага гістарычнага разьвіцьця і культурныя дасягненьні. Тут распавядаецца італьянцам пра беларускую тэрыторыю і народ, пра прыняцьце Хрысьціянства і змаганьне з ворагамі, пра Люблінскую Вунію і Патоп XVII-га стагоддзя (“Вялікую катастрофу”), пра імпэрскую палітыку маскоўшчыны і змаганьне з агрэсыўным Усходам; асьветлены таксама час нашай найноўшай гісторыі XX-га стагоддзя (найперш – 90-я гады), дзейнасьць Народнага Фронту, здабыцьцё незалежнасьці і змаганьне за пабудову Беларускай незалежнай дзяржавы.

Як мастацтвазнавец і гісторык мастацтва Валеры Буйвал зь веданьнем расказаў у кнізе пра эстэтычную сутнасьць і дасягненьні беларускага мастацтва, найбольш спасылаючыся на культуру Рэнесансу і Барока, калі быў сапраўдны росквіт (залаты час) беларускага мастацкага духу.

З вопыту дачыненьняў мы ведаем, што італьянцы пасьлядоўна прыхільныя справе нашай беларускай незалежнасьці і свабоды (і ўвогуле прыхільныя да нас, беларусаў). Мяркую, што кніжка Валеры Буйвала ўмацуе іх у іхнай прыхільнасьці (дарэчы, узаемнай) і паспрыяе нашым добрым стасункам у сьвеце.

20 ліпеня 2011 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

Прага

У Празе адбылася прэзэнтацыя новай кнігі, выдадзенай Зянонам Пазьняком – “Сэсія Незалежнасьці”. Прэзэнтацыя адбылася ў вялікай ў залі клюбу “Krásný ztráty”, на сустрэчу прыйшлі некалькі дзясяткаў беларусаў, якія жывуць у Чэхіі.

Прадстаўляючы новую кнігу, Пазьняк сказаў, што ў ёй адлюстравана вызначальная ў найноўшай гісторыі Беларусі падзея – пятая надзвычайная сэсія Вярхоўнага Савету 24-25 жніўня 1991 г., якая надала Дэклярацыі аб сувэрэнітэце статус канстытуцыйнай сілы. У кнізе зьмешчана поўная стэнаграма сэсіі, якая, заўважыў Пазьняк, сёньня практычна недаступная нават для для дасьледчыкаў.

“Давялося зьбіраць гэтую стэнаграму па частках, аднак у выніку яна прадстаўленая тут цалкам. Чытаецца сёньня як вострасюжэтны раман, – сказаў Пазьняк. – Ёсьць выказваньне, што “палітыка – гэта мастацтва магчымага”. Падаецца, што майстэрства палітыка якраз у іншым: каб зьдзейсьніць немагчымае. Тое, што адбылося 20 гадоў таму, калі невялікімі сіламі ўдалося здабыць Незалежнасьць (мы фактычна прымусілі камуністаў галасаваць за нашыя прапановы), сёньня ўспрымаецца як цуд. Але гэта была прадуманая, распрацаваная і выверaная палітычная тактыка”.

Радыё Свабода (29.08.2011)

13. Вокладкі кніг: “Дэклярацыя – першы крок да Незалежнасьці”; “Дэпутаты Незалежнасьці”.

Варшава

15 верасьня ў Палацы навукі і культуры ў Варшаве адбылася прэзэнтацыя апошніх новых кніг Зянона Пазьняка. Прысутныя (больш за 120 асобаў) задавалі шмат пытаньняў і і выявілі цікавасьць ня толькі да зьместу кніг, але і да праблемаў бягучай палітыкі.

-Інф-

ПРЭЗЭНТАЦЫЯ-2011, РАЗМОВА ПРА НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ

(28 лютага 2011 г.)

У Нью-Ёрку ў беларусаў склалася добрая традыцыя зьбірацца разам на прэзэнтацыю кніжак, якія выдае Зянон Пазьняк. У 2010 г. (акрамя часопісу “Беларускія Ведамасьці”, артыкулаў і г. д.) Зянон Пазьняк выдаў 4 кнігі, якія адлюстроўваюць палітычныя працэсы ў Беларусі: “Цяжкі час”(том 2), “Цяжкі час. Працяг” (том 3), “Дэпутаты незалежнасьці” (напісана сумесна з Сяргеем Навумчыкам) і брашуру “Дэклярацыя. Першы крок да незалежнасьці”. Прэзэнтацыя 2-га тому “Цяжкага часу” была ў пачатку 2010 года. Прапанова астатніх трох кніжак адбылася 28 лютага гэтага года.

2011 год беларускай дэмакратычнай супольнасьцю аб’яўлены годам Незалежнасьці. І гэтыя кніжкі, як кажа аўтар, -- спроба асэнсаваць найноўшую гісторыю Беларусі, спроба адлюстраваць тэорыю і практыку новага Беларускага Адраджэньня.

За 10 гадоў Зянон Пазьняк выдаў 15 кніжак. Выдадзеныя раней “Нацыянальныя каштоўнасьці”, “Беларуска-расейская вайна”, “Новае стагоддзе” і інш. сёньня патрабуюць паўторнага выданьня. Яны запатрабаваныя ў грамадзтве, бо даюць зьвесткі аб гісторыі нашай барацьбы за волю і незалежнасьць, якой усяго толькі 20 гадоў, але якую цяпер затаптваюць і нішчаць. (Да прыкладу, стэнаграмы сэсіяў Вярхоўнага Савета 12-га скліканьня -- пяць гадоў дзейнасьці Апазыцыі БНФ у ВС -- татальна вынішчаны рэжымам.)

Трэці том “Цяжкі час. Працяг” ахоплівае пэрыяд з 2003 па 2010 гг. “Мы займаемся палітычнай дзейнасьцю, асэнсоўваем тое, што было зроблена і што робіцца зараз -- кажа З. Пазьняк. -- У межах гэтай дзейнасьці зьяўляюцца артыкулы, якія даюць адказы на пэўныя пытаньні. Яны адлюстроўваюць ход часу, ход барацьбы. Таму крок да асэнсаваньня гэтай тэорыі – гэта сумяшчэньне палітычнай практыкі, асэнсаваньне і падсумоўка гэтай практыкі. Кніжкі складаюцца з тых артыкулаў і дакумантаў, якія істотныя для нашай праблемы.”

Першая частка трэцяга тома – гэта ў асноўным артыкулы аўтара; другая (“Дадатак”) складаецца з розных матэрыялаў. Такая канцэпцыя ўсіх трох кніжак (“Развагі” і 2-х тамоў “Цяжкога часу”).

У сваіх кнігах аўтар заўсёды выкарыстоўвае шмат ілюстрацыйнага матэрыялу, бо фатаграфія, на думку аўтара, можа “сказаць” вельмі шмат.

Тут зьмешчаны фатаграфіі зь нямецкага Бундэсархіву, якія на нядоўгі час зьявіліся ў Інтэрнэце, фатаграфіі з акупацыйнага Менска (нават унутраныя здымкі ў доме Кубэ). “Я даў іх тут, -- кажа З. Пазьняк, -- бо канцэптуальна наш падыход да камунізму і да нямецкага фашызму – аднолькавы. Яны вырасьлі з марксізму. Іншая справа, што адны рабілі стаўку на сацыяльную аснову, а другія – на нацыянальную. Але па сутнасьці – адны і другія рабілі генацыд (чырвоныя вынішчалі па сацыяльнай, ідэалягічнай прыкмеце, а карычневыя – па расава- нацыянальнай. Вось і ўся розьніца паміж двума сацыялізмамі. Я стараўся паказаць і гэты аспэкт нашай гісторыі і як ён уплывае на сучаснасьць.”

Канцэптуальныя ідэі і факты аўтар заплянаваў на 4 тамы. “Я выкарыстоўваў тут ня толькі такія рэчы, якія ўзьдзейнічаюць на логіку, на інфармацыю, я даваў і некаторыя свае вершы пад пэўную палітычную фактуру, мяркуючы, што яны дапамогуць некаторым людзям адчуць яе глыбей. Гэты прынцып ва ўсіх трох кніжках, якія выйшлі,” -- дадаў З. Пазьняк.

Нумарацыя 3-га тому “Цяжкога часу” пачынаецца як працяг 2-га тому. У пачатку даюцца цытаты з выказваньняў рускай гэбоўскай эліты, дзе адкрыта і проста сказана, для чаго ім патрэбен “рускі рубель” на Беларусі, дзе адлюстравана пазыцыя расейскай палітыкі аншлюсу нашай краіны. 200 гадаў яна не мянялася, і пры любой уладзе яна застаецца такой, незалежна ад асобаў у расейскім кіраўніцтве.

Кнігі “Дэпутаты Незалежнасьці” і “Дэклярацыя. Першы крок да незалежнасьці” – выглядаюць як прынцыпова іншая выдавецкая канцэпцыя: маленькі фармат прадыктаваны зручнасьцю ў карыстаньні. “Іх можна пакласьці ў кішэню, чытаць у любым месцы і, што вельмі істотна, -- каб лягчэй было іх транспартаваць праз мяжу”, -- патлумачыў аўтар.

У 2011 годзе спаўняецца 20 гадоў, калі Беларусь аднавіла незалежнасьць і стала незалежнай дзяржавай Рэспублікай Беларусь. Аўтар успамінае, колькі жыцьцяў пакладзена за 200 гадоў барацьбы. “Толькі за XIX-е стагоддзе – 5 паўстаньняў! Гэта тысячы жыцьцяў, прытым лепшых людзей, гінула нацыянальная эліта. Яна была вынішчана, выразана пасьля падаўленьня паўстаньняў. Працяг вынішчэньня ў XX-м стагоддзі быў яшчэ страшнейшы. Сталіншчына – вынішчала людзей, якія патэнцыяльна маглі ствараць эліту. Спробы, здабыцьця незалежнасьці, якія былі ў XX стагоддзі, не прывялі да рэальнага выніку. Альбо людзей забівалі, альбо ссылалі ў ГУЛАГ. Шматлікія беларускія змагары, якія займаліся толькі палітыкай, мелі юрыдычную адукацыю, былі “стрыкт-палітыкамі – гэтыя людзі не дасягнулі незалежнасьці. Яны зрабілі шмат, але былі зьнішчаны.

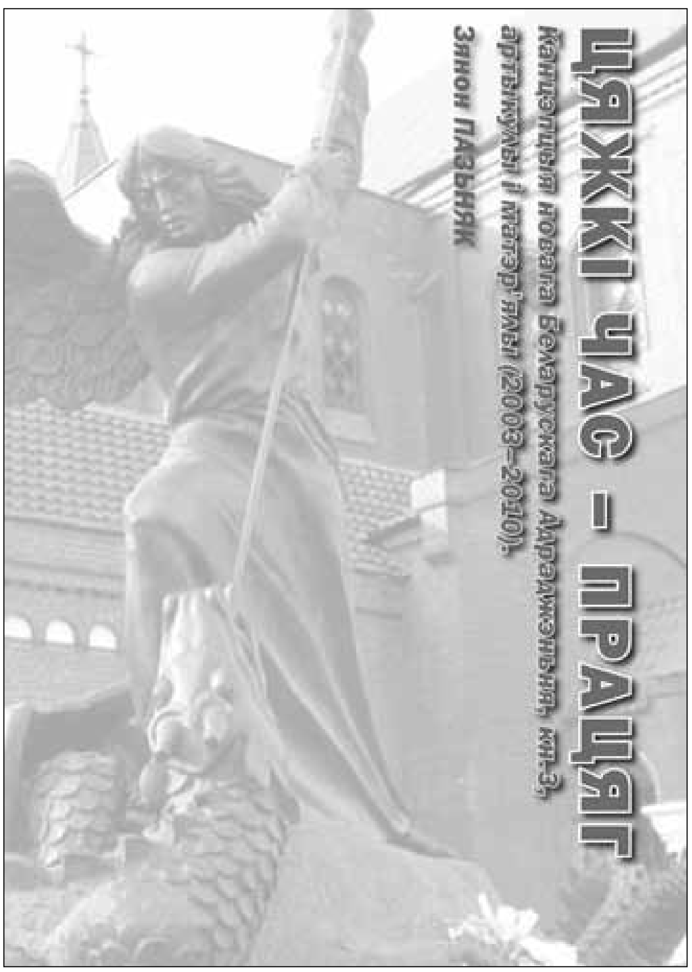
Прарыў адбыўся ў 1918-м годзе – ***Беларуская Народная Рэспубліка***. Але яе таксама зьнішчылі. Беларусь ня стала дзяржавай. І толькі ў 1991 годзе ўдалося стварыць незалежную дзяржаву ў поўным сэнсе слова (з войскам, з амбасадамі, межамі, з сваім урадам, грамадзянствам, сваімі грашыма, са сваім усім).

(Не ўдалося, аднак, дасягнуць ўлады для нацыянальна-вызвольных сіл. Як вынік гэтага, мы маем цяпер антыбеларускі рэжым і перажываем унутранную акупацыю нашай краіны.)

...Дык вось, -- працягвае Зянон Пазьняк, -- 1991 год – гэта час, калі 200-гадовае змаганьне рэальна завяршылася стварэньнем незалежнай дзяржавы. У 1991-м годзе стварыўся незвычайны зьбег абставінаў і характарызаваўся ён тым, што барацьба за ўладу ў Расеі разьдзялілася на дзьве часткі: Ельцын і Гарбачоў. У жніўні ў Расеі адбываецца камуністычны путч, які хутка праваліўся. Масква тады была занята сабой. Ёй было не да нас. Гэты момант мы выкарысталі на 100 адсоткаў, дзякуючы таму, што мелі свой арганізаваны палітычны авангард – дэпутацкую Апазыцыю БНФ у Вярхоўным Савеце.

Калі б мы ня мелі такога авангарду ў парляманце, мы б ня мелі незалежнасьці, бо пытаньне вырашалася там, у Вярхоўным Савеце. Гэта, як кажуць, шчасьце, што ў нас была такая сіла, што была група, добра арганізаваная, якая мела ідэю, была аб'яднаная, якая выкарыстала палітычны час да секунды і разумела, што яна робіць і чаму гэта трэба рабіць.

Сёньня нішчыцца адкрыта ўсё беларускае, усе заваёвы 1991-га. Але сытуацыя такая, што адкрыта зьнішчыць дзяржаву рэнегаты ва ўладзе ня могуць, таму што НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ вышэй за ўладу. Незалежнасьць – гэта зьява, якая дыктуе паводзіны нават гэтаму рэжыму.

14. Вокладка кнігі: “Цяжкі час. Працяг”, т. 3.

Вялікае сьвята -- 20-годдзе Незалежнасьці -- гэтая ўлада з усіх бакоў стараецца затаптаць. Пра Жнівень 25-га не выкладаецца ні ў школах, ні ў афіцыйнай гісторыі, гістарычныя факты перакручваюцца. Зьяўляюцца розныя людзі ненавуковага кшталту, якія пішуць, што, маўляў, “незалежнасьць звалілася зь неба”. Не было, не было – раз, і звалілася. Гэта дэбільная “інфармацыя” пранікае ў слабыя розумы і ўтварае ў іх пустату. Людзі ня ведаюць, што было 20 гадоў таму. Такая зьява небясьпечная. Гэта паталогія, грамадзкая хвароба, якая можа скончыцца ўпадкам дзяржавы.

І таму была задумана кніжка (“Дэпутаты Незалежнасьці”) спэцыяльна да 20-годдзя Незалежнасьці, дзе асноўная задача была – расказаць пра тое, як дэпутацкая Апазыцыя Народнага Фронту змагалася за незалежнасьць Беларусі.

Тут дадзены фатаграфіі і жыцьцяпіс кожнага дэпутата Апазыцыі БНФ. Ад іх вельмі шмат залежыла. Яны, фактычна (можа некаторыя нават не ўсьведамляюць гэтага), сталі людзьмі нашай нацыянальнай гісторыі. Гэтых дэпутатаў нацыя будзе памятаць заўсёды. Іх трэба памятаць, яны ўвайшлі ў той час і ў нашу гісторыю.

Я перакананы па ўласным вопыце, што палітык толькі тады становіцца добра на ногі і ўсьведамляе сутнасьць палітычных працэсаў, калі пройдзе праз парлямант. Гэта вельмі вялікая школа. І дзесьці ўжо праз год працы і змаганьня ў Вярхоўным Савеце мы мелі эліту нацыянальнай палітыкі.

У гэтай кніжцы (акрамя ролі дэпутатаў) апісаны працэс барацьбы, як гэта адбывалася; я паспрабаваў адказаць на істотнае пытаньне, якое цікавае для нас усіх, і канешне ж, будзе цікавае для людзей, якія стануць займацца паліталогіяй, гісторыяй палітыкі: як можна было перамагчы? З гледжаньня фармальнай логікі і арыфмэтыкі немагчыма растлумачыць, як можа група дэпутатаў (27 чалавек) дыктаваць сваю палітыку Вярхоўнаму Савету, дзе 345 чалавек, і практычна ўсе – камуністы.

Фармальная палітычная логіка адказу ня дасьць. Рацыяналісты скажуць, што гэтага ня можа быць, таму што гэтага быць ня можа. Але гэта было.

гэта зрабілася. Гэта сталася. Гэта рэальны факт. У кнізе даецца адказ, як яно рабілася, і чаму так сталася.

Мы прышлі да высновы, што нам трэба выкарыстаць асобую тактыку, улічыць іхныя (камуністаў) недахопы і свае перавагі.

Нашыя перавагі -- гэта наш інтэлект (мы былі інтэлектуальна вышэйшыя за камуністаў), і падрыхтаваны былі лепей; мы валодалі нацыянальнай ідэяй, якая нас аб'ядноўвала, мы здолелі стварыць дысцыплінаваную арганізацыю. Дэпутаты-франтаўцы навучыліся, што калі прынялі рашэньне, -- то дзейнічаць так, як дамовіліся (нават, калі нехта зь нечым ня згодны).

Мы разьмяркоўвалі тактыку на кожны дзень, кожны дзень па два разы зьбіраліся (вечарам падсумоўвалі нашую працу). Істотным у нашай фракцыі было і тое, што людзі гарэлі працай і барацьбой.

Гэтаксама мы прааналізавалі недахопы камуністаў. У іх не было глыбокіх ведаў. Іхная арганізацыя была шматлікай, але субардынаванай і лянівай. Яны былі больш адміністратарамі і гаспадарнікамі, чым палітыкамі, прывыклі выконваць загады начальства і мала думаць галавой.

У нас заўсёды была адна звышзадача: прымусіць гэтых людзей галасаваць у нашых інтарэсах, бо перамагчы іх мы маглі толькі іхнымі ж галасамі. Здаецца, што задача тут амаль авантурная, але мы яе паставілі, распрацавалі тактыку і дасягалі вынікаў.

Ўжо на першых сэсіях мы падрыхтавалі некалькі дзясяткаў законапраектаў, прытым на высокім узроўні (эканамічныя рэформы, банкаўская сістэма, фінансы і г. д.).

Камуністы адкідаюць нашыя законапраекты -- але вымушаныя абавязаць камісіі распрацоўваць такія самыя законы. Такім чынам мы іх прымусілі працаваць, даўшы ім сваю "матрыцу" і тэматыку працы (нашу тэматыку). Прыкладам, мы прадставілі закон аб грамадзянстве – і яны (адкінуўшы наш праект) пішуць свой тэкст закона аб грамадзянстве. Мы прадставілі закон аб банкаўскай сістэме – і яны адкідаюць наш і пішуць свой; мы прадставілі закон аб Чарнобылі – і яны насуперак нам пішуць... Яны пішуць сваё, але ўжо пад нашу тэматычную ініцыятыву. А мы можам уплываць, мы можам ісьці ў любую камісію і зь імі працаваць, і гаварыць свае аргумэнты, а потым у час абмеркаваньня на Сэсіі перамагчы іх у дыскусіі, заблытаць (засаніць чуйнасьць), дамагчыся патрэбных нам фармулёвак асобных артыкулаў.

Некаторыя з найбольш бэтонных камуністаў, не разьбіраючыся ў словах, адчувалі містычную падазронасьць і жах перад нашымі выступамі ды фармулёўкамі. Каб не памыліцца, яны галасавалі дакладна наадварот усяму таму, што мы казалі. Пазьней мы гэтую іхнюю звычку эфэктоўна выкарыстоўвалі, памяняўшы (уяўна, знарок) плюсы на мінусы і дэзарыентаваўшы такім чынам іхнюю сьведамасьць пры галасаваньні. (Не разумеючы, яны галасавалі так, як мы хацелі, думаючы адначасна, што топяць БНФ.)

З самага пачатку ў Апазыцыі было зразумела, што трэба наладжваць харошыя людзкія адносіны з усімі дэпутатамі. Так, мы камунізм крытыкуем, але ў міжлюдзкіх адносінах – чалавеку павага. Не зьневажаць дэпутата словам. Я за гэтым вельмі сачыў, бо камуністаў было ў дзесяць разоў болей. Нам патрэбныя галасы. Мы павінныя былі выйграваць, а не ствараць сабе дадатковых цяжкасьцяў і асабістых ворагаў.

Потым ужо камуністы ўбачылі, што пастаянна цярпяць паражэньне за паражэньнем, яны пачалі арганізоўвацца. Утварылася камуністычная група "Беларусь" (кіравалі Кебіч і Казлоўскі). І тады нам стала цяжка.

Мы зьмянілі тактыку і ўсю работу накіравалі на выбаршчыкаў. Мы езьдзілі па ўсёй Беларусі, сустракаліся зь людзьмі і агітавалі. Задача была – зваліць урад Кебіча. Фактычна, мы яго падвесілі, пэрспэктывы ў яго не засталося.

Пра ўсё гэта ёсьць у кніжцы. Прасіў бы зьвярнуць увагу ў ёй на артыкул Сяргея Навумчыка аб адносінах заходніх лідараў, і ўвогуле – заходняй палітыкі, да Беларускага нацыянальнага Адраджэньня, да незалежнасьці Рэспублікі Беларусь. Гэта тэма неяк ніколі не закранался, хаця нам яна была добра вядома. І вось тут упершыню вельмі добра, пасьлядоўна Сяргей Навумчык выклаў гэтую тэму. Ніхто (у тым ліку і ЗША), ніхто з заходніх лідэраў не падтрымліваў беларускай незалежнасьці. Усе яны выказаліся супраць беларускай незалежнасьці. Яны хацелі захаваць Савецкі Саюз і маліліся на Гарбачова.

У кніжцы прыведзены цытаты, іхныя ацэнкі нашай незалежнасьці. Мы тады ў Фронце ня бачылі нават замежных журналістаў. Нашая барацьба іх не цікавіла. І дзякуй Богу! Цяпер, калі падсумаваць усё – дзякуй Богу, што яны тады да нас ня ўлезьлі. І гэта адзін са станоўчых чыньнікаў, які паспрыяў таму, што нам тую незалежнасьць удалося вырваць. Вырваць адзіным фронтам. Бо калі б заходнікі ўлезьлі тады са сваімі далярамі і пачалі б рабіць свае падзелы і сваю палітыку (тое, што цяпер) -- яны б маглі нам шмат нашкодзіць (як развалілі ўсё потым, і тое, што яны псуюць у Беларусі зараз).

Незалежнасьць здабылі мы самы, ніхто нам не дапамог, мы, беларусы, гэта зрабілі, гэта наша заваёва.

Я думаю працягваць працу, падключыць да яе іншых нашых дэпутатаў. Гэта няпростая рэч прымусіць людзей пісаць, але трэба, асабліва ў год Незалежнасьці. Мы са спадаром Навумчыкам рыхтуем зараз цэлы шэраг такіх выданьняў", -- падсумаваў свой выступ Зянон Пазьняк.

Доктар **Вітаўт Кіпель**, які ўдзельнічаў у абмеркаваньні, адзначыў важнасьць такіх выданьняў ня толькі для гісторыі і культуры, але і для цяперашняга разьвіцьця палітычнай думкі ў Беларусі і ўвогуле для Беларускага нацыянальнага Адраджэньня.

Сваімі ўражаньнямі ад прачытаных кніг падзялілася **Тацьцяна Красоўская**. "Дэклярацыя. Першы крок да незалежнасьці", -- сказала яна, -- з цягам часу будзе настольнай кніжкай кожнага беларуса. А цяпер мы яе маем, маем што паказаць і сказаць людзям. Яна не дае нам забыцца на тыя часы, калі прымалася Дэклярацыя аб незалежнасьці Беларусі, на тое вялікае змаганьне за яе прыняцьцё.

Другая кніга – "Дэпутаты незалежнасьці" -- вельмі пазнаваўчая для нас кніга, у якой аўтары зафіксавалі складаныя і вострыя моманты барацьбы за наданьне Дэкляраціі канстытуцыйнага статусу.

Тут паказана як стварылася Апазыцыя ў парляманце, як выбіралі старшыню Вярхоўнага Савета, як фармаваліся змагарныя задачы Апазыцыі ў вельмі цяжкіх умовах і як дэпутаты ад БНФ перамаглі цяжкасьці. Некаторыя законы, падрыхтаваныя дэпутатамі Фронту, былі адкінутыя камуністамі, але яны ня зьніклі, яны ёсьць і яшчэ спатрэбяцца нам у вольнай Беларусі.

З кнігі мы даведваемся пра вялікую працу Апазыцыі БНФ па прыняцьці беларускай дзяржаўнай сымволікі. Я належу да пакаленьня, якое ня ведала пра Пагоню, пра Бел-Чырвона-Белы Сьцяг да 1991 г. (Сёньня, напэўна, гэта выглядае дзіўна, можа і ня верыцца нават, што людзі ня ведалі такіх "простых рэчаў", як старажытны наш Гэрб і Сьцяг. Але так было.) Затое цяпер людзі ведаюць, і пра ВКЛ, пра тое, што Літва – гэта старажытнае Беларускае княства са сталіцай Вільняй, і шмат што іншае, што ведаць неабходна беларусам.

Шмат моладзі цяпер змагаецца за беларускія ідэалы. Заваёвы тых гадоў, тых дэпутатаў Апазыцыі БНФ, Дэпутатаў Незалежнасьці, ня зьніклі, яны ўзрастуць ізноў на вялікім падмурку -- прыдзе час -- на падмурку мужнага змаганьня вялікіх беларусаў.

3-я кніга асаблівая, гэта вялікая праца, яна – падручнік па найноўшай гісторыі Беларусі. Прайшло ня так шмат год, і рэжым пачынае фальшаваць, зьмяняць сапраўдную гісторыю. Дык вось гэтая кніга – дакуманты і артыкулы той пары. Кніга называецца "Цяжкі час", але яна аптымістычная. Гістарычнаму аптымізму спрыяе ўся пабудова кнігі, у тым ліку і ілюстрацыі да яе. Яна адбівае палітычнае жыцьцё крок за крокам, з 2003 па 2010 гг. Гэта энцыкляпедыя беларускага змаганьня і беларускай рэчаіснасьці.

Калі прыглядзецца да працы "Беларуска-расейская вайна", то нават назвы разьдзелаў шмат што могуць сказаць нам -- яны складаюць паэтапную схему наступу расейскага імпэрыялізму на Беларусь, плян зьнішчэньня расткоў беларускасьці.

Матэрыял і артыкулы кнігі пераконваюць, што беларусы выстаяць і пераможуць у гэтым змаганьні, якое не прыпыняецца. Уражваюць ілюстрацыі да кнігі і вершы Зянона. Яны вельмі зьмястоўныя і дапаўняюць канцэпцыю кнігі. Такія выданьні надзвычайна важныя для нас."

У сваім выступе **Уладзімер Цяліца** ахарактарызаваў 2 том "Цяжкога часу" як працяг вялікай агульнай 4-томнай працы Зянона Пазьняка. "Гэта вельмі сур'ёзная і карпатлівая праца. Яна пададзена ў такім сьвеце, так скампанавана, што ўсё зразумела простаму чытачу. Матэрыл добра падабраны, усё пададзена па гадах. Ёсьць цікавыя звесткі па беларускай гісторыі, культуры, ёсьць палітычны аналіз. Калі чытаеш, то разумееш, што ты беларус і за твае інтарэсы, акрамя цябе, ніхто змагацца ня будзе.

Сапраўды, мы перажываем цяжкі час, бо на Беларусі адбываецца палітыка этнацыду. Лукашэнка зрабіў больш шкоды, чым саветы за ўсе папярэднія гады. Чаму? Аўтар дае нам на гэтае адказы: таму што амаль што страчана беларуская школа, не гучыць беларуская мова ў вёсках. Вырасла пакаленьне маладых людзей, якое не разумее беларускай мовы. Гэта вельмі цяжкі час яшчэ і таму, што мы страцілі як бы сэрца беларускага Адраджэньня Васіля Быкава.

Але (я пагаджуся з Тацьцянай) кніга гэтая аптымістычная, яна як бы падручнік для тых людзей, якія чытаюць і разумеюць: справа беларускага Адраджэньня – гэта ахвярная справа, па-за "камэрай", па-за прэсай, марудная справа кожнага. І нам трэба кожнаму ў ёй удзельнічаць. За нас ніхто нашую незалежнасьць не абароніць."

Прадстаўленыя на прэзэнтацыі кнігі і выступ аўтара выклікалі жывы інтарэс слухачоў. У дыскусіі выступілі Расьціслаў Гарошка, Валеры Дворнік, Ганна Сурмач і інш. Зянону Пазьняку задавалі пытаньні пра сучасныя палітычныя падзеі на Беларусі і ў сьвеце.

У канцы сустрэчы аўдыторыя з цікавасьцю паглядзела фільм **Юры Хашчавацкага "Лабатамія"** (копію, якую аўтар выставіў у Інтэрнэт) пра расейскую ўладу, пра маскоўскую пуцінска-лужкоўскую мафію, пра грузіна-расейскую вайну.

Запісала і падрыхтавала да друку
Мырыля Якушэвіч

ПАРА СТАВІЦЬ КРОПКІ НАД "І"

Мінула 40 дзён пасьля міліцэйскага нападу на народ 19-га сьнежня мінулага году ў дзень выбараў у Менску. Узурпатар задаволены сабой, хваліцца, што без яго каманды нічога не рабілася. Словам, беспакарана любуецца тым, што натварыў.

У грамадзтве тым часам мінае першы стрэс, і яно са зьдзіўленьнем і страхам пачынае прыглядацца да таго, што адбываецца. Для некаторых гэта як пабудка пасьля доўгага сну. Цьвярозыя рацыянальныя галасы былі ад пачатку, але яны губляліся ў сфэры эмоцыяў і абурэньня, і найгорш — у паветры штучнай гераізацыі схопленых закладнікаў — кандыдатаў у прэзыдэнты, дзеяньні якіх уражліва супярэчылі ўзьнятаму пафасу.

Складанасьць у тым, што ў гэты час нельга было рабіць палітычную ацэнку іхным паводзінам, каб не даваць магчымасьці для подлых спэкуляцыяў і падтасовак з боку рэжыму. Усе яны былі схоплены незаконна, і, каб спыніць масавыя рэпрэсіі, трэба было ліквідаваць падставу — вызваліць закладнікаў з турмы. (Адзначу, што рэальных правакатараў, арганізаваных рэжымам, тых, што білі шыбы, якраз і не затрымалі.)

Антынароднаму рэжыму, па вялікаму кошту, усяроўна, хто там быў і што там было на самой справе, бо дзейнічае ўжо схема арганізаванай ім правакацыі супраць усяго беларускага народа (дакладней — супраць сьвядомай і актыўнай яго часткі). Гэтую схему цяпер і раскручваюць. Сотні людзей згрэблі з плошчы, не разьбіраючыся (нават разам з агентурай), і тут жа распачаліся плянамерныя рэпрэсіі ў сістэме паўзучага генацыду беларусаў, які лукашысцкі рэжым вядзе ўжо 16 гадоў. Махавік закручаны, машына нішчэньня запрацавала.

Для таго, каб завесьці такую вынішчальную машыну, рэжыму патрэбныя былі ня толькі выканаўцы (міліцыя і КГБ), але, перш за ўсё, — пасобнікі, статысты і кіруемая апазыцыя.

Наша шматгадовая мэтадычная фронтаўская праца па байкоту фальшывых выбараў рэжыму дала свой плён у 2008 годзе. Сытуацыя пацьвердзілася на мясцовых выбарах у 2009-м. У гэты час людзі перасталі хадзіць на рэжымныя выбары, узьніклі новыя настроі ў грамадзтве, зьявіліся пэўныя прыкметы нацыянальнай кансалідацыі. Неабходна было разьвіваць і пашыраць такія тэндэнцыі. Прэзыдэнцкія выбары плянавалася спаткаць жорсткім байкотам, каб ня даць магчымасьці рэжыму сарваць гэты грамадзкі пратэстна-кансалідацыйны працэс.

Небясьпека, аднак, зыходзіла ад Эўразьвязу (які мог зноў пагнаць сваю залежную "апазыцыю" на тупіковыя выбары) і з Масквы, адкуль чакалася маштабная правакацыя.

Тым часам пагроза прыйшла непасрэдна з рэжыму. Прытым тактычна і стратэгічна плян рэжыму быў настолькі дзёрзкі, што пазьней нам прыйшлося адмовіцца ад прапаганды плошчы і на хаду яму супроцьстаяць, вызначаючы прыярытэты ў дзеяньнях, але (што фатальна) страціўшы палітычную ініцыятыву. Ініцыятыву перахапіў рэжым.

На выбарчую арэну выпусьцілі вялікую групу так званых "дэмакратычных" кандыдатаў у прэзыдэнты і падстаўных асоб, забясьпечылі ім рэгістрацыю і магчымасьць публічна выказвацца. Іхныя выказваньні, заклікі і крытыка рэжыму (у асноўным цалкам абгрунтаваная) штурхнулі на галасаваньне тых, хто не зьбіраўся галасаваць. Людзі пачулі крытычныя, рэзкія словы спарынг-кандыдатаў і паверылі ў ілюзію перамогі. Фальсіфікацыйная машына (дзе галасы ня лічаць) зноў атрымала свой напаўняльнік (сваё "паліва" для працы) — электарат, які прышоў галасаваць. Астатняе ўжо ня мела значэньня. Машына зрабіла сваю справу.

Тут яшчэ раз адзначу агульнае палажэньне. Дыктатара немагчыма перамагчы на выбарах. Такіх прыкладаў гісторыя ня ведае. Але шляхам сістэмнага выбарчага супраціўленьня ягоныя выбары можна перакуліць, падвесіць дыктатара над пустатой без фармальнай і рэальнай апоры на бальшыню людзей, урухоміць працэс слабеньня дыктатуры і ўзмацненьня кансалідаванага грамадзтва. Мэтад на выбарах дзеля гэтага існуе толькі адзін — ***байкот***. Байкотам выбары не выйграюць. Байкотам выбары — нішчаць, бо пры дыктатуры выбары ёсьць зброя дыктатуры. ***Байкот — гэта народная барацьба, якая мае працяг.***

Небясьпеку байкоту якраз выдатна разумее "просты" "калгасны" Лукашэнка (які сваёй грубай першабытнай палітыкай увесь час пацьвярджае, што на ўсялякага эўрамудраца хапае прастаты). Групу дэмакратычных кандыдатаў (клоунаў, як называлі іх у дыскусіях) ён ня толькі скарыстаў для адмовы часткі людзей ад байкоту, але яшчэ і выкарыстаў для прыкрыцьця заранёў задуманай правакацыі з "масавымі беспарадкамі".

Сытуацыя для беларусаў магла стацца проста трагічнай, калі б правакацыя не правалілася. Гаворачы лапідарна, рэжым ня здолеў яе "прафэсійна" арганізаваць і ажыцьцявіць. (Сыграла заканамернасьць, што подлыя справы робяць, як правіла, дурныя людзі.) Правакатары аскандаліліся.

Цяперашняя валтузьня рэжыму, імкненьне сшыць са свайго правалу "масавыя беспарадкі" (якіх не было) і намаляваць "дзяржаўны пераварот" выклікае ў грамадзтве толькі абурэньне і злосьць, працуе супраць рэжыму.

Але гэта чужы рэжым. Яму абсалютна не абходзяць думкі і настроі людзей у той час, калі ён вяршыць "вялікую гістарычную задачу" — вынішчэньне беларускай нацыі (Лукашэнка, 2006 г.)

Грубая правакацыя і гвалт, што ўчыніў над людзьмі Лукашэнка, зноў паказала асаблівую непрыстойнасьць, нікчэмнасьць і поўную безадказнасьць перад народам так званай "падстаўной" апазыцыі — гэтага збочанага стварэньня Ганса Віка і КГБ.

Усе спарынг-кандыдаты заклікалі людзей прыйсьці галасаваць і аднначасна рэфрэнам гучэла — прыйсьці на плошчу. Але адразу было бачна (і выявілася потым), што ніякага адзінага пляну зьбіраньня людзей на плошчу ў іх не было. І не магло быць, бо для гэтага патрэбны адзін ***агульны лідар***, адна ***агульная ідэя***, адна ***агульная задача*** і ***структурная арганізацыя***, здольная арганізаваць парадак і працэс падзеяў. Такога не існавала. Людзей клікалі бяздумна, а некаторыя спарынг-кандыдаты яшчэ прыгаворвалі, што да канца рэжыму Лукашэнкі засталося столькі і столькі дзён, што 20-га сьнежня ўсе прачнуцца ў новай Беларусі і г. д. Гэта ёсьць звыш безадказнасьць у палітыцы, бо такія пустыя фразы абсалютна нічым не былі забясьпечаныя. Тым часам наіўныя людзі маглі ім паверыць. А потым — расчараваньне.

Я ўжо пісаў раней, што калі спарынг-кандыдаты прыйшлі на плошчу Каліноўскага, то ўсе яны разгубіліся, ніхто ня ведаў, што рабіць. Тады прыдумалі навіну. Параіліся і аб'явілі, што стварылі тут між сабой "Урад народнага даверу". Аж сорамна нават пераказваць, што дарослыя людзі маюць такія падлеткавыя літаратурныя ўяўленьні пра палітычную барацьбу. Для такіх палітыка — гэта нібы забаўка, гульня "у партызаны".

Зразумела, што ў такой атмасфэры для агентуры не ўяўляла ніякай цяжкасьці саштурхнуць людзей на праспэкт і павесьці на плошчу Незалежнасьці. Туды бязвольна пацягнуліся і спарынг-кандыдаты. Але куды? Навошта? Яны ж ужо не кіравалі гэтай масай людзей.

Можна задаць шмат пытаньняў, але яны бессэнсоўныя для безадказных інфантыльных правальшчыкаў.

Нават ужо будучы "ў мяшку", на плошчы перад статуяй Леніна, калі правакатары рэжыму пачалі біць шыбы, спыніць іх, схапіць і аддаць міліцыі — было справай (калі меркаваць па вопыту Народнага Фронту) усяго двух-трох хвілінаў. Але, паўтараю, дзеля гэтага патрэбна было мець адказнасьць за арганізацыю сур'ёзнай справы і наяўнасьць самой арганізацыі. Спарынг-кандыдаты і тут паказалі сябе як клоуны, ня здольныя адэкватна ацаніць, што адбываецца, і прыняць рашэньне.

Пытаньне аб адказнасьці за вынікі падзей зьвязанае з пытаньнем матывацыі дзеяньняў. Нельга пагадзіцца зь меркаваньнем некаторых асобаў з нармальнай (скажам так, агулам) "непадстаўной" народнай апазыцыі, што спарынг-кандыдаты сьведама выконвалі сваю падстаўную і зазывальную ролю (хоць між імі ёсьць і вырабленыя правакатары). Гэтыя людзі (акрамя Някляева) кіраваліся, перш за ўсё, сваімі прыватнымі (асабістымі, партыйнымі, амбіцыйнымі і т. п.) інтарэсамі, а ўжо потым — інтарэсамі Беларусі. Адсюль і вынік. (У гэтым, між іншым, мэнтальная сутнасьць псэўдаапазыцыі і ўсялякай нацыянальна не арыентаванай палітыкі.)

Відавочна, што яны нічога не плянавалі, нічога па сутнасьці не разумелі (і не чакалі) і нічога ня здольныя былі вырашыць. Тэст на іхнюю палітычную якасьць адбыўся 9-га сьнежня 2010 года, калі Лукашэнка раптам паехаў у Маскву, сустрэўся са сваім нібыта "ворагам" Мядзьведзевым, падпісаў шкодныя для Беларусі дакуманты па Адзінай Эканамічнай Прасторы, атрымаў абяцаньні на бязмытную пастаўку нафты і, задаволены, вярнуўся ў Менск. Нават людзям, далёкім ад падзей, павінна была цяпер стаць зразумелай уся гэтая рэптыльная выбарчая палітыка калгаснага камбінатара.

Адразу зрэагаваў Уладзімер Някляеў і 9-га сьнежня прапанаваў усім спарынг-кандыдатам разам зьняцца з фальшывых выбараў. (Гэта была б магіла для ўсёй лукашысцкай выбарчай афёры.) Спарынг-кандыдаты Някляева не падтрымалі. Палова нават не разумела сэнсу яго прапановы. А вырашаўся, фактычна, лёс Беларусі (і іхны асабісты — таксама). Далей сталася так, як сталася.

Людзей пабілі, зьняважылі, пакалечылі, адмучылі ў арыштанцкай турме. Крымінальнай і нават адміністрацыйнай віны спарынг-кандыдатаў у гэтым няма. Яны не плянавалі і не рабілі правакацыі, і нават па неразуменьні сваім не здагадваліся пра яе падрыхтоўку рэжымам. Аднак на іх ляжыць віна палітычная. Гэта якраз з-за іхняга неразуменьня, бесталкоўя, эгаізму, самазамілаванасьці ды з-за безадказнасьці за лёсы людзей, якіх яны паклікалі сабрацца, сталася магчымасьць для выкананьня антынароднай правакацыі рэжыму. Гэтыя кандыдаты прадэманстравалі сваю палітычную нясьпеласьць, несур'ёзнасьць у палітыцы і ганебнае неразуменьне палітычнага праціўніка (тое, што адбылося, сталася для іх нечаканасьцю). Такіх "кандыдатаў" лепш бы і на сто кілёмэтраў не падпускаць да прэзыдэнцкіх выбараў.

Якасьці нацыянальнага палітыка тут выявіў толькі "непалітык" паэт Някляеў і, перш за ўсё, — адказнасьцю за свае паводзіны і гатоўнасьцю прыняць рашэньне на карысьць Беларусі коштам сваіх інтарэсаў.

Рэжым яго адразу "вылічыў". Для рэжыма небясьпечная сама асоба такога чалавека, які мог станоўча ўплываць на людзей. Таму яшчэ ў час галасаваньня на яго арганізавалі міліцэйскі напад і жорстка зьбілі, а потым, у крытычным стане, выкралі са шпіталю. Зь Някляева лукашысты якраз і плянуюць зрабіць галоўнага сядзельца (і прадмет гандлю таксама).

Увогуле, што да асобы паэта ў палітыцы, то яшчэ ў траўні мінулага года ў артыкуле ***"Шануйце ж мову нашу, беларускую"*** я даваў зразумець, што прызначэньне Някляева ў чужым праекце "говори правду" — гэта выканаць сваю функцыю і паўтарыць шлях Казуліна. Вопыт паказвае, што тлумачыць людзям нешта такое — бессэнсоўна. Ўсяроўна пойдуць дарогай, якая наканавана, нават калі справа йдзе аб цане жыцьця (і за панюшку табакі).

Думкі паэта, выказаныя ў той час, бянтэжылі сваёй наіўнасьцю і прамаскоўшчынай. Нічога з таго, што ён казаў, ажыцьцявіць было немагчыма, бо "говправда" — гэта чужая беларускай нацыянальнай ідэі і палітыцы структура, нашпігаваная агентамі і кіруемая агентурай, якая зьляцелася на халяўныя грошы, як мухі на гной. У рэальнасьці Някляеў (у пляне нацыянальнага сьветапогляду) быў там адзінокі. Тыповая сытуацыя ахвяры.

У канцы лета зьявіліся неправераныя зьвесткі зусім дрэнныя — аб будучых выбухах на плошчы ў час выбараў (нібыта праект Масквы) і аб магчымай ахвяры (такой ахвярай мог стаць Някляеў).

11-га сьнежня 2010 г. (пасьля вяртаньня Лукашэнкі з Масквы) Уладзімер Макей сам аб'явіў пра выбухі. Стала зразумела, што чуткі былі невыпадковыя, і што "выбухаў" ня будзе. Рэжым задзейнічаў іншы сцэнар, які праваліў з трэскам, але робіць выгляд, што ўсіх абдурыў і ўсё ўдалося.

Лукашэнка ўжо зноў пачаў гандаль з Эўразьвязам. Некалькі асобаў выпусьцілі з турмы пад падпіску аб нявыезьдзе. Некалькім стварылі турму дома, перавёўшы з камэры ў кватэру. Чакаюцца яшчэ іншыя маніпуляцыі. І Эўразьвяз клюне. Клюне — раней ці пазьней, бо такая прырода ягонай палітыкі.

Усё залежыць тут ад беларускага грамадзтва, ад яго здольнасьці да барацьбы за нацыянальныя інтарэсы. **Першым пунктам** такой барацьбы павінна стаць патрабаваньне аб безумоўным вызваленьні ўсіх схопленых і арыштаваных і аб спыненьні ўсялякіх надуманых крымінальных справаў супраць гэтых людзей.

Мусяць быць спыненыя ўсе рэпрэсіі людзей,ператрусы, хапаньні, допыты і рэквізіцыі маёмасьці. Уся незаконна забраная і канфіскаваная маё-

масьць павінна быць вернутая ўладальнікам. Ніякіх перамоваў Эўразьвязу з рэжымам ня можа быць без выкананьня гэтых умоваў і патрабаваньняў. У адваротным выпадку гэта стане, фактычна, непавагай да народу Беларусі.

Другім пунктам мусіць стаць патрабаваньне і падрыхтоўка новых выбараў без Лукашэнкі. Трэба ствараць і пашыраць Рух за ажыцьцяўленьне гэтай задачы, якая цалкам вырашальная пры вялікай грамадзкай актыўнасьці.

І трэцяе, што трэба вырашыць (прынамсі, актыўнай частцы і эліце нашага грамадзтва) — гэта зрабіць правільныя высновы з прычынаў і вынікаў пабіцьця народа 19-га сьнежня 2010 г. у Менску.

Супраць антынацыянальнай антыбеларускай тыпова акупацыйнай палітыкі гэбісцкага рэжыму Лукашэнкі мы, грамадзтва, мы — беларусы, мусім супроцьпаставіць беларускую нацыянальную палітыку сьведамага народа, і толькі зь ёй на вуснах, у галовах і сэрцах, пад сьвятым Бел-Чырвона-Белым Сьцягам і дзяржаўнай Пагоняй мы пераможам, зьнішчым гэтую чужую, цёмную сатанінскую ўладу.

31 студзеня 2011 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

Крыніцы: http://www.svaboda.org/content/article/2294204.html
http://www.narodnaja-partyja.org/00--Naviny-c_hyphenminus-Galownac_ja--fr--pg/00--Naviny-c_hyphenminus-Galownac_ja--bk--an--01/00--20110203--02

РЫХТУЕМСЯ ДА РЭВАЛЮЦЫІ

Катастрафічная дэвальвацыя і раптоўнае зьбядненьне беларусаў – гэта вынік ажыцьцяўленьня палітычнага праекту Масквы і антыбеларускай самадурнай палітыкі Лукашэнкі.

Фінансавы крызіс у Беларусі сплянаваны Расеяй некалькі гадоў таму. Першая мэта такой палітыкі – забраць за бясцэнак прыбытковыя беларускія прадпрыемствы, і другая – выклікаўшы зьбядненьне і беспрацоўе ў Беларусі, забраць беларускую рабочую сілу ў Расею.

Падрыў фінансавай сістэмы і эканомікі нашай краіны пачаўся з штучнага стварэньня так званых “малочных”, “мясных”, “цукровых”, “нафтавых”, “газавых” і іншых “войнаў”. Быў нанесены моцны ўдар па экспарту Беларусі, пасьля чаго пагрозьліва павялічылася адмоўнае сальда гандлёвага балансу краіны.

Наступны ўдар – гэта палітычны загон антыбеларускага рэжыму Лукашэнкі ў так званы “мытны саюз” Расеі і Казахстана, эканамічна шкодны для Беларусі і выгадны Маскве. У выніку – дзяржава і насельніцтва Беларусі пазбаўлены шматлікіх крыніцаў даходу (напрыклад, гандлю аўтамабілямі) і панесьлі велізарныя страты.

З мэтай стварэньня фінансавага крызісу Крэмль спыніў таксама крэдытаваньне залежнага ад яго рэжыму Лукашэнкі, выстаўляючы непрыймальныя патрабаваньні.

Фінансавы крызіс пачаўся са студзеня 2011 горда. Кропляй, якая перапоўніла чашу абвалу, было недапушчальнае павелічэньне сярэдняга ўзроўню зарплаты насельніцтва Лукашэнкам у канцы 2010 года з папулісцкай мэтай задобрыць электарат перад выбарамі.

На працягу амаль пяці месяцаў крызісу рэжым не рабіў неабходных захадаў па яго зьмякчэньні і выхаду на стабільны ўзровень. Замест гэтага зьверху ўводзіліся розныя курсы абмену валюты, правілы атрыманьня крэдытаў і крэдытнага апрацэнтаваньня. Гэта давала магчымасьць нажывацца на крызісе чыноўным асобам, набліжаным да рэжыму, і галоўнае – выцягнуць валюту з насельніцтва. Прытым людзям у пунктах абмену валюту, практычна, не прадавалі.

Галоўная задача такіх дзеяньняў – узбагаціцца рэжымна-чыноўнай мафіі і выцягнуць грошы ад беларусаў перад магчымай прыватызацыяй дзяржаўнай маёмасьці. За некалькі месяцаў такога выкарыстаньня крызісу рэжымам усе беларусы (акрамя рэжымных маніпулятараў) зьбяднелі, згарнуўся гандаль і прадпрыймальніцтва. Адначасна, каб беларус лёгка не выжываў, рэжым увёў абмежаваньне на выезд за мяжу. (Адна асоба можа выехаць на машыне толькі адзін раз у пяць дзён.)

24 траўня адразу адбылася велізарная (недапушчальная па правілах) дэвальвацыя рубля. Усё насельніцтва імгненна зьбяднела больш, чым на палову (а фактычна – у некалькі разоў).

Шалёная дэвальвацыя ўдарыла па вытворчасьці, гандлю і прадпрыймальніцтву, сталі скарачацца працоўныя месцы, рэзка павялічылася беспрацоўе. Беларусы пачалі масава звальняцца з працы ў Беларусі і масава выязджаць на больш аплатную працу ў Расею (праз незаконна адчыненую Лукашэнкам мяжу).

Рэалізацыя праекту Масквы па зьнішчэньні Беларусі робіцца на нашых вачах. А каб беларусы не імкнуліся потым вярнуцца з Расеі назад на Радзіму, Лукашэнка пазбавіў выяздоўцаў усялякіх ільгот па медыцыне, сацыяльным забесьпячэньні, у аплаце за камунальныя паслугі і г. д. Словам, абы было горш беларусу ў Беларусі.

Гэтае разбурэньне можна спыніць. Шмат што яшчэ можна паправіць. Але толькі пры адной умове, якая зьяўляецца для Беларусі абсалютнай: ***не павінна быць Лукашэнкі ва ўладзе.*** Інакш ніякіх станоўчых пэрспэктываў і ніякага разьвіцьця краіны ня будзе, і крах дзяржавы стане рэальнасьцю.

Палітычная сістэма рэжыму даведзена да псіхапаталогіі і поўнага абсурду. Уся ўлада, усе рашэньні, усе пытаньні ўлады завязаныя і залежныя ад адной кіруючай неадэкватнай асобы. Зьмена ўлады, фактычна, не прадугледжана рэжымным заканадаўствам, а там, дзе засталіся фармальнасьці (выбары прэзыдэнта) праўная сутнасьць заменена беззаконьнем, фальсыфікацыяй і ўжываньнем грубай сілы. Зьмяніць уладу законным шляхам немагчыма, бо такой магчымасьці ў рамках дзеючага рэжымнага заканадаўства і яго прымяненьня -- не існуе.

Рэжым пакінуў грамадзтву, фактычна, толькі адзін рэальны шлях перамен – гэта народная рэвалюцыя і рэвалюцыйная ліквідацыя улады ўзурпатара. Гэтага ён і баіцца. ***Рэвалюцыйны вабар народа быў бы у такіх умовах канстытуцыйны, законны і справядлівы. У абставінах беззаконьня і нацыянальнага ванішчэньня народ мае права на рэвалюцыю.***

Рэвалюцыя сталася ў нашым несвабодным грамадзтве аб'ектыўнай неабходнасьцю (і сытуацыя высьпявае). Рыхтуймася да перамены. Наш шлях да яе – гэта найперш Беларуская нацыянальная ідэя і Беларуская салідарнасьць, гэта Беларуская мова, Беларускі Сьцяг і гэрб Пагоня, Беларуская свабода і дэмакратыя.

І памятайма галоўнае: за свабоду змагаюцца і свабоду здабываюць тыя, хто хочуць свабоды, але ня тыя, што хочуць есьці. Ідэалы – пaперадзе. Толькі тады магчымая перамога. Нашыя ідэалы – гэта ідэалы 25 Сакавіка і 25 Жніўня, і вольны чалавек, і вольная Беларусь.

2 жніўня 2011 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

НЕБЯСЬПЕКА ДЛЯ ЛЮДЗЕЙ, НАЦЫІ І ДЗЯРЖАВЫ

Тыдзень таму, 30 жніўня, адбылася адметная крымінальная падзея ў жыцьці антыбеларускага рэжыму. Выступаючы перад прадстаўнікамі ўлады ў сродках масавай інфармацыі, узурпатаар сказаў наступнае:

“У насельніцтва на руках па ацэнках Нацыянальнага банка звыш сямі мільярдаў даляраў. У сувязі з гэтым даручаю Нацыянальнаму банку стварыць такія эканамічныя ўмовы, каб людзі самі прынесьлі грошы ў банкаўскую сістэму”.

17 гадоў гэты буйны аферыст рабаваў краіну, але ўпершыню сказаў адкрыта, нахабна і лапідарна – я вас абрабую, так зраблю, што самы аддасьцё мне свае грошы.

Узурпатар зьняў маску і казаў тое, што думаў. Увогуле ў гісторыі мафійных рэжымаў (нават афрыканскіх) такое грубае фармальнае прыз-

наньне зьяўляецца ўнікальным. Звычайна дзяржаўныя злачынцы ва ўладзе камуфлююць сваю дзейнасьць інтарэсамі народа, які рабуюць, а тут такі грубы пасаж, што некаторыя нават не паверылі сваім вушам.

Чаму такое адбылося? Найперш, хто глядзеў гэты выступ па тэлебачаньні ці ў Інтэрнэце, той бачыў, што ўзурпатар гаварыў у стане злосьці і нянавісьці да людзей. У такім стане, як гэта бывае з нэўрастэнікамі і псіхапатамі, траціцца адказнасьць за свае словы, пацыент выплёсківае сваю злосьць у грубых і адкрытых фармулёўках.

Але сутнасьць у іншым. Пагрэўшы рукі на фінансавым крызісе, які стварыла беларусам Расея, і, абрабаваўшы народ да ніткі мафійна прадуманай вялікай дэвальвацыяй беларускага рубля, бачачы, што ўсё ўдалося, што беларус утуліў галаву ў плечы і жаласна маўчыць, галоўны начальнік рэжыму адкінуў усе ўмоўнасьці і рашыў не хавацца за словы. Сказаў адкрыта, што будзе стрыгчы і рабаваць.

Улічваючы, што, як паказвае практыка, змагацца з рабаўніком людзі, відаць, ня будуць, можна зрабіць некалькі папярэджаньняў беларусам. Найперш, ні пры якіх умовах (а могуць пабяцаць вялікія працэнты) нельга несьці грошы ў рэжымныя банкі. Адбяруць! Могуць увесьці аплату за пэўныя тавары і паслугі ў замежнай валюце (хоць гэта злачынна і антызаконна). Могуць нават пачаць экспрапрыяцыю валюты праз ператрусы. У мафіі ўсё магчыма. Людзям трэба быць абачлівымі.

Наступная крымінальная (незаконная) заява, якую агучыў узурпатар, выглядае так. Цытата: “Там дзе утвараюцца звышдаходы, гэтыя звышдаходы павінны быць адабраныя. Бізнэс, прадпрыемствы, фізічныя асобы, якія пасьпяхова працуюць, павінны разумець, што цяпер дзяржаве трэба падставіць плячо”.

Экспрапрыяцыю вынікаў працы рабілі (як вядома) бальшавікі. Што з гэтага атрымалася і чым скончылася таксама вядома. Усе мафіі падобныя. Але каб пасьля бальшавіцкага пекла ўзурпатар мог зноў сказаць, што будзе адбіраць напрацаванае высокаарганізаванай працай, да гэтага грамадзтву, як кажуць, трэба было дажыць.

Ня гледзячы на стан грамадзтва, усе такія заявы і дзеяньні ўзурпатара ўлады ў Беларусі ня тое што паказваюць, але крычаць, лямантуюць аб тым, што гэтая асоба не павінна кіраваць уладай у краіне. Гэтае кіраваньне стала крайне небясьпечным для ўсіх беларусаў, для будучыні Беларускай нацыі і дзяржавы.

6 верасьня 2011 г. — ***Зянон Пазьняк***

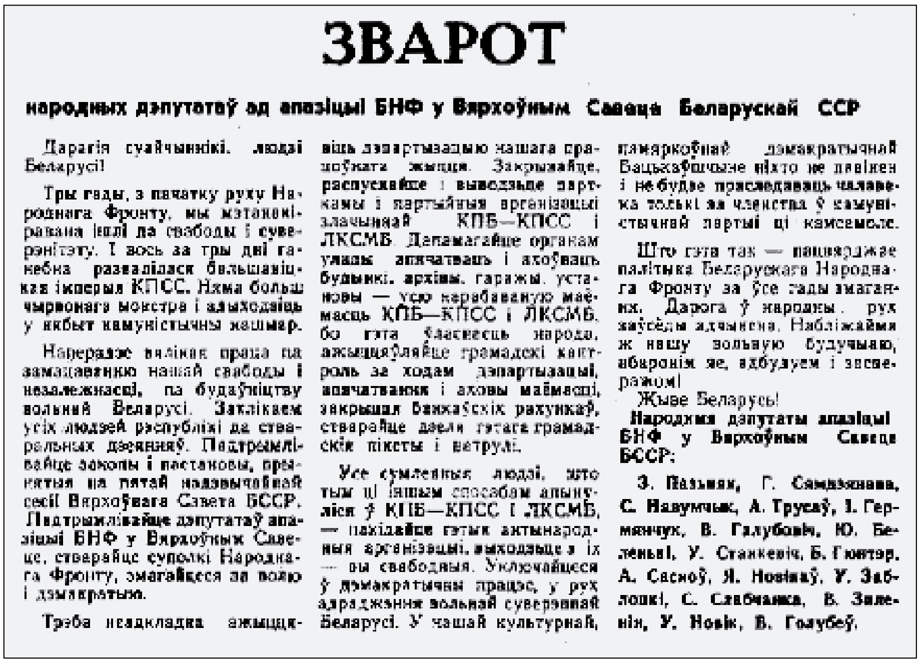
ШУШКЕВІЧ: “МОЖА, ЛЕПЕЙ БЫЛО Б УВЕСЬЦІ РАСЕЙСКІЯ ВОЙСКІ Ў БЕЛАРУСЬ”

Былы старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслаў Шушкевіч у эфіры расейскай службы Радыё Свабода выказаў сваю ацэнку сытуацыі ў краіне.

Станіслаў Шушкевіч: “... Я б хацеў сказаць, што тое, што мы не прызнаем саюзную дзяржаву, і там прадугледжана наступнае, што калі ў саюзнай дзяржаве парушаюцца правы чалавека, дык саюзнік наш у гэтай дзяржаве, Расея, павінна да гэтага ставіцца належным чынам. І, можа быць, лепей было б замест таго, каб уводзіць войскі ў нейкія краіны, якія заявілі пра сваю самастойнасьць, увесьці расейскія войскі ў Беларусь, каб там паклапаціцца пра тое, каб былі захаваныя чалавечыя жыцьці і чалавечае здароў’е. Гэта, дарэчы, адпавядае тым дамоўленасьцям, якія падпісаныя паміж Расеяй і Беларусьсю, падпісаныя тым жа Лукашэнкам. Але Расея, чамусьці, прызнае, фактычна, ужо прызнала гэтыя выбары.”

22.12.2010

Радыё Свабода

ЗВАРОТ

народных дэпутатаў ад апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце Беларускай ССР

Дарагія суайчыннікі, людзі Беларусі!

Тры гады, з пачатку руху Народнага Фронту, мы мэтанакіравана ішлі да свабоды і суверэнітэту. І вось за тры дні ганебна развалілася бальшавіцкая імперыя КПСС. Няма больш чырвонага монстра і адыходзіць у нябыт камуністычны кашмар.

Наперадзе вялікая праца па замацаваньню нашай свабоды і незалежнасці, па будаўніцтву вольнай Беларусі. Заклікаем усіх людзей рэспублікі да стваральных дзеянняў. Падтрымлівайце законы і пастановы, прынятыя на пятай надзвычайнай сесіі Вярхоўнага Савета БССР. Падтрымлівайце дэпутатаў апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце, стварайце суполкі Народнага Фронту, змагайцеся за волю і дэмакратыю.

Трэба неадкладна ажыццявіць дэпартызацыю нашага працоўнага жыцця. Закрывайце, распускайце і выводзьце партканы і партыйныя арганізацыі злачыннай КПБ—КПСС і ЛКСМБ. Дапамагайце органам улады апячатваць і ахоўваць будынкі, архівы, гаражы, установы — усю нарабаваную маёмасць КПБ—КПСС і ЛКСМБ, бо гэта ўласнасць народа, ажыццяўляйце грамадскі кантроль за ходам дэпартызацыі, апячатвання і аховы маёмасці, закрыцця банкаўскіх рахункаў, стварайце дзеля гэтага грамадскія пікеты і патрулі.

Усе сумленныя людзі, што тым ці іншым спосабам апынуліся ў КПБ—КПСС і ЛКСМБ, — пакідайце гэтыя антынародныя арганізацыі, выходзьце з іх — вы свабодныя. Уключайцеся ў дэмакратычны працэс, у рух адраджэння вольнай суверэннай Беларусі. У нашай культурнай, памяркоўнай дэмакратычнай Бацькаўшчыне ніхто не павінен і не будзе праследаваць чалавека толькі за членства ў камуністычнай партыі ці камсамоле.

Што гэта так — пацвярджае палітыка Беларускага Народнага Фронту за ўсе гады змагання. Дарога ў народны рух заўсёды адчынена. Набліжайма ж нашу вольную будучыню, абаронім яе, адбудуем і заснаражом!

Жыве Беларусь!

Народныя дэпутаты апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савеце БССР:

З. Пазьняк, Г. Сямдзянава, С. Навумчык, А. Трусаў, І. Германчук, В. Галубовіч, Ю. Беленькі, У. Станкевіч, Б. Гюнтэр, А. Сасноў, Я. Новікаў, У. Заблоцкі, С. Слабчанка, В. Заленін, У. Новік, В. Голубеў.

15. Зварот дэпутатаў Апазыцыі БНФ да людзей пасьля Сэсіі Незалежнасьці.
Жнівень 1991 год.

УСПАМІНАЮЧЫ ШЫЛЬДБЮРГЕРАЎ

Радыё Свабода зьмясціла выказваньне Станіслава Шушкевіча, дзе ён кажа, што “Можа, лепей было б увесьці расейскія войскі ў Беларусь”. Нехта адразу даслаў камэнтар: “Ну, во. Вось і ў Шушкевіча дах канчаткова зьехаў”.

Удакладняю, ён заўсёды ад прароды, гэты “дах” у яго, быў такім. Падобных выказваньняў, як гэтае, у яго было шмат за апошнія 20 гадоў пасьля таго як ён трапіў у палітыку. Уся справа ў асаблівасьці розуму беларуса. Ён глядзіць на нешта ўсім відавочнае і ва ўпор ня бачыць (якраз, як гэтага лапца Лукашэнку), пакуль дубінай па галаве не атрымае. Гэтак і на Шушкевіча глядзіць, ня памятаючы і ня бачачы.

Адам Мікша

Нумар аддрукаваны пры грашовай падтрымцы беларускай фундацыі імя Рамуальда Траўгута і на сродкі рэдакцыі.

Беларускія Ведамасьці

Беларускае выданьне

У супрацоўніцтве зь Беларускім Выдавецкім Таварыствам ў Амэрыцы

Рэдакцыя: Зянон Пазьняк, Галіна Палачаніна

Адрас рэдакцыі: 02–017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73